

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY MOŃKI DO ROKU 2023

Mońki, 2017

Spis treści

1. Wstęp.....	3
2. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych, identyfikacja potencjałów	4
3. Zgodność programu rewitalizacji z dokumentami określającymi kierunki rozwoju gminy. Powiązanie z politykami w gminie.	17
4. Wizja obszaru rewitalizacji.....	18
5. Cele rewitalizacji i kierunki działań.....	20
6. Charakterystyka podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz przedsięwzięć uzupełniających	22
7. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych – komplementarność Gminnego Programu Rewitalizacji	42
8. Szacunkowe ramy finansowe programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych	46
9. Mechanizmy włączania różnych grup interesariuszy w procesie rewitalizacji. Partnerstwo i partycypacja.....	49
10. Struktura zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji	52
11. System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji	57
12. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach.....	62
13. Specjalna Strefa Rewitalizacji.....	63
Spis tabel.....	64
Spis rysunków	65
Załącznik nr 1 - Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5000, opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej, a w przypadku jej braku – z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej w rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989r.- Prawo geodezyjne i kartograficzne.....	66
Załącznik nr 2 - Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji	67

1. Wstęp

Gminny Program Rewitalizacji gminy Mońki (GPR) został opracowany na podstawie przepisów ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r., Wytycznymi Ministerstwa Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r., Założeń Narodowego Planu Rewitalizacji 2022.

Podstawą do opracowania GPR była Uchwała nr XXXIV/232/17 Rady Miejskiej w Mońkach z dn. 31 maja 2017 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Mońki do roku 2023.

Dokument ten jest narzędziem operacyjnym, pozwalającym sprawnie planować, koordynować oraz zarządzać procesem rewitalizacji w Mońkach. Niniejsze opracowanie służyć będzie samorządowi, jego partnerom oraz mieszkańcom. Wszyscy interesariusze rewitalizacji zostali uwzględnieni w procesie tworzenia dokumentu, a dzięki szerokiej partycypacji społecznej mieli realny wpływ na kształt Gminnego Programu Rewitalizacji.

Rewitalizacja polega na podejmowaniu zróżnicowanych przedsięwzięć mających na celu polepszenie sytuacji życiowej mieszkańców gminy, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru rewitalizacji. Z diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, która sporządzona została w pierwszej fazie projektu (załącznik do niniejszego opracowania), wynika iż obszar rewitalizacji charakteryzuje się zwiększonym natężeniem problemów społecznych, a także w sferze przestrzenno-funkcjonalnej oraz środowiskowej.

2. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych, identyfikacja potencjałów

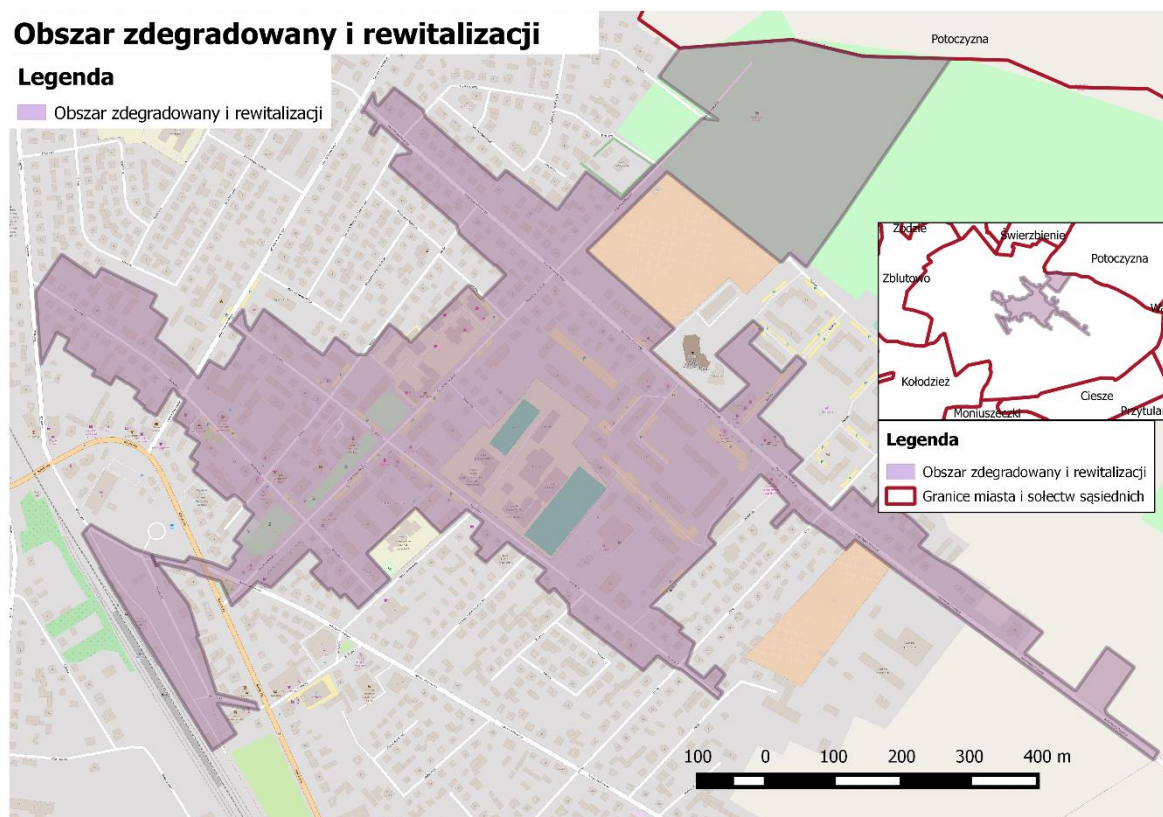
2.1. Metodologia wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i rewitalizacji zostało poprzedzone badaniami ilościowymi i jakościowymi. W rezultacie został sporządzony dokument, który zawiera analizę przeprowadzoną dla całej gminy. W diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji (załącznik nr 2 do niniejszego opracowania) dokonano szczegółowej analizy problemów w sferze społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej, gospodarczej, środowiskowej i technicznej. Jednostkami referencyjnymi były ulice miasta Mońki oraz miejscowości wchodzące w skład gminy Mońki. Następnie dokonano delimitacji obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Granice obszaru rewitalizacji zostały przyjęte Uchwałą nr XXXIII/227/17 Rady Miejskiej w Mońkach z dnia 28 kwietnia 2017 r.

2.2. Zasięgi przestrzenne obszarów rewitalizacji wraz z ich charakterystyką

Obszar zdegradowany i rewitalizacji został wyznaczony na podstawie analizy danych ilościowych i badań społecznych na reprezentatywnej próbie 427 mieszkańców. Obejmuje on rejon: ul. Dworcowej (w tym budynek dworca PKP) do ul. Strażackiej, Aleję Niepodległości i Aleję Wojska Polskiego, park przy amfiteatrze, ulice Tysiąclecia, Wyzwolenia, Słoneczną oraz budynek MOK. Teren ten zamieszkiwany jest przez 27,34% mieszkańców (4091 mieszkańców) oraz obejmuje 51,31 ha, co stanowi 0,3% całej powierzchni gminy.

Rysunek 1. Granice obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

2.3. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz identyfikacja potencjałów

2.4. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych

Obszar rewitalizacji stanowi ściśle centrum Miasta, a zarazem Gminy Mońki. Obszar ten charakteryzuje się nawarstwieniem problemów w sferze społecznej, technicznej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej.

Sfera społeczna

Pomoc społeczna

Osoby korzystające z pomocy społecznej w 2015 r. mieszkające na obszarze rewitalizacji stanowił 32% wszystkich mieszkańców gminy. W przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosiła 6,1 i była większa od wartości dla miasta o 1 osobę. Również powód przyznania pomocy społecznej, jakim jest bezrobocie świadczy o degradacji społecznej obszaru. W przeliczeniu na 100 mieszkańców 3,6 osoby do wyznaczenia obszaru stanowią dane dotyczące osób korzystających pomocy społecznej z powodu bezrobocia stanowią 39% wszystkich mieszkańców gminy oraz 3,6% mieszkańców całego obszaru (wartość dla gminy wynosi 2,6%).

Tabela 1. Wskaźniki dotyczące pomocy społecznej: liczba osób ogółem korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców oraz liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców w 2015 r.

	Osoby korzystające z pomocy społecznej ogółem w 2015 r. w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Osoby korzystające z pomocy społecznej ogółem w 2015 r. w przeliczeniu na 100 mieszkańców – powód bezrobocie
Obszar rewitalizacji	6,1	3,6
Gmina Mońki	5,1	2,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Znacznie bardziej widocznym problemem na obszarze rewitalizacji, niż w pozostałych częściach gminy, jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. W 2015 r. liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców na obszarze rewitalizacji była wyższa o 2,5 osoby niż wartość dla całej gminy.

Z kolei liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - rodzina niepełna w 2015 r. była ponad dwukrotnie wyższa niż średnia dla gmin.

Również liczba osób korzystających z pomocy społecznej w 2015 r. – bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych - rodzina wielodzietna, była prawie dwukrotnie wyższa niż średnia dla gminy.

Tabela 2. Wskaźniki dotyczące pomocy społecznej: liczba osób korzystających z pomocy społecznej - powód bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia 1000 mieszkańców, liczba osób korzystających z pomocy społecznej powód bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - rodzina niepełna w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, liczba osób korzystających z pomocy społecznej powód – bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych - rodzina wielodzietna w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2015 r.

	Osoby korzystające z pomocy społecznej w 2015 r. - powód bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Osoby korzystające z pomocy społecznej w 2015 r. – powód bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - rodzina niepełna w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Osoby korzystające z pomocy społecznej w 2015 r. – bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych - rodzina wielodzietna w przeliczeniu na 1000 mieszkańców
Obszar rewitalizacji	8,31	13,20	4,64
Gmina Mońki	5,81	5,41	2,81

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji również liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz niepełnosprawności w 2015 r. w przeliczeniu na 1000 mieszkańców były wyższe niż wartości dla miasta.

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące pomocy społecznej: liczba osób korzystających z pomocy społecznej powód długotrwała lub ciężka choroba w przeliczeniu na 1000 mieszkańców oraz liczba osób korzystających z pomocy społecznej powód niepełnosprawność w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2015 r.

	Osoby korzystające z pomocy społecznej w 2015 r. - powód długotrwała lub ciężka choroba w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Osoby korzystające z pomocy społecznej w 2015 r. – powód niepełnosprawność w przeliczeniu na 1000 mieszkańców
Obszar rewitalizacji	15,16	12,96
Gmina Mońki	8,69	12,16

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Bezpieczeństwo mieszkańców

Obszar rewitalizacji to również miejsce, gdzie częściej niż w innych częściach miasta widoczna jest przemoc domowa. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w 2015 r. z powodu przemocy w rodzinie na obszarze rewitalizacji była ponad 3-krotnie wyższa niż średnia dla gminy. Również liczba wydanych niebieskich kart typu A w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2015 r. była wyższa niż średnia dla gminy i wynosiła 3,4 mieszkańca przy średniej gminnej równej 2,7. Podkreślenia również wymaga fakt, iż łącznie 35% niebieskich kart założonych na terenie gminy dotyczyło obszaru rewitalizacji.

Tabela 4. Wskaźniki dotyczące pomocy społecznej: liczba osób korzystających z pomocy społecznej powód długotrwała lub ciężka choroba w przeliczeniu na 1000 mieszkańców oraz liczba osób korzystających z pomocy społecznej powód niepełnosprawność w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2015 r.

	Osoby korzystające z pomocy społecznej w 2015 r. – przemoc w rodzinie w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Liczba niebieskich kart typu A na 1000 mieszkańców w 2015 r.
Obszar rewitalizacji	0,24	3,4
Gmina Mońki	0,07	2,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS i Urzędu Miejskiego w Mońkach

Bezrobocie

Ponad 32% osób bezrobotnych w całej gminie mieszka na wyznaczonym obszarze. W przeliczeniu na 100 mieszkańców w 2016 r. wynosiła 5,8 mieszkańca obszaru, przy średniej gminnej równej 4,8.

Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w 2016 r. wynosiła 3,9, przy średniej gminnej równej 2,9. Należy w tym wypadku nadmienić, iż ponad 35% osób długotrwale bezrobotnych z terenu całej gminy mieszka na obszarze rewitalizacji.

Prawie 35% wszystkich osób bezrobotnych z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym w 2016 r., zamieszkiwało obszar rewitalizacji. W przeliczeniu na 100 mieszkańców liczba ww. osób wynosiła 1,8 wszystkich mieszkańców obszaru, biorąc pod uwagę całą gminę jest to 1,5.

Tabela 5. Wskaźniki dotyczące bezrobocia: osoby bezrobotne ogółem w przeliczeniu na 100 mieszkańców, osoby bezrobotne długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców, osoby bezrobotne z wykształceniem gimnazjalnym i niższym w przeliczeniu na 100 mieszkańców w 2016 r.

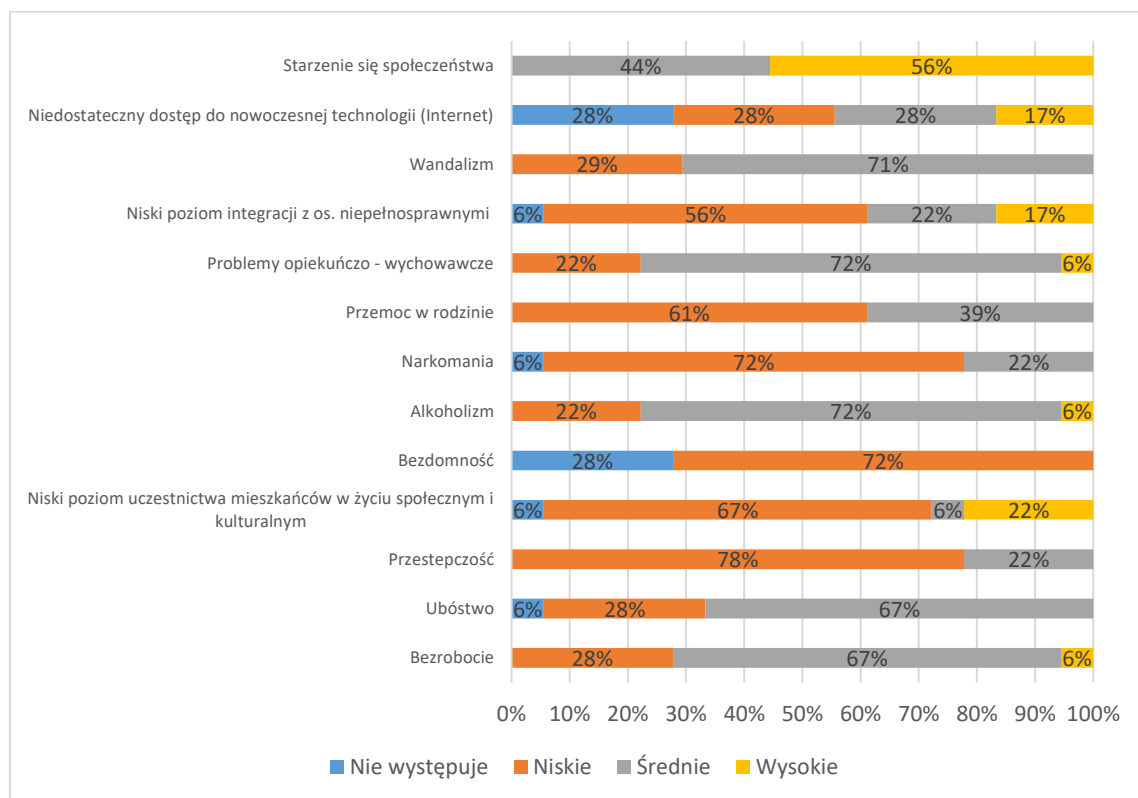
	Osoby bezrobotne ogółem w 2016 r. w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Osoby bezrobotne długotrwale w 2016 r. w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Osoby bezrobotne z wykształceniem gimnazjalnym i niższym w 2016 r. w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Obszar rewitalizacji	5,8	3,9	1,8
Gmina Mońki	4,8	2,9	1,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Mońkach

Wyniki badania ankietowego

Na etapie tworzenia GPR wśród interesariuszy została przeprowadzona ankieta dotycząca zjawisk kryzysowych na obszarze rewitalizacji. W opinii badanych największy problem obszaru stanowi starzenie się społeczeństwa. Do istotnych problemów ankietowani zaliczyli również niski poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym i kulturalnym, niedostateczny dostęp do nowoczesnej technologii (internet) oraz niski poziom integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Wykres 1. Wyniki badania ankietowego - identyfikacja problemów na obszarze rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Kapitał społeczny

Na obszarze rewitalizacji działa 2,44 organizacji pozarządowej w przeliczeniu 1000 mieszkańców, wartość ta jest nieznacznie wyższa niż średnia dla gminy, która wynosi 1,74. Również liczba aktywnych czytelników bibliotek jest wyższa niż średnia dla gminy, wartość ww. wskaźnika dla obszaru wynosiła 15,2, z kolei dla gminy 13,29. Jednakże wynika to z faktu centralnego położenia obszaru w Mieście i Gminie Mońki. W trakcie warsztatów zostało wskazane, iż poziom uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym jest niewystarczający.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Infrastruktura techniczna – sieć ciepłownicza

Sieć ciepłownicza na obszarze rewitalizacji jest zarządzana przez Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Mońkach. Ciepło sieciowe dostarczane jest do 50 odbiorców. Głównym odbiorcą jest Spółdzielnia Mieszkaniowa w Mońkach. Sieć została wybudowana w latach 80 – tych ubiegłego wieku. Stan techniczny sieci jest niezadowolający. Przestarzały system powoduje duże starty ciepła w trakcie przesyłu. Częste awarie sieci są przyczyną dużego dyskomfortu życia dużej części mieszkańców. Dodatkowo przestarzały system powoduje nadmierną emisję gazów i pyłów do atmosfery, a to w konsekwencji zwiększa poziom zanieczyszczeń powietrza.

Infrastruktura techniczna – sieć drogowa

Główne ciągi drogowe, tj. Aleja Niepodległości, ul. Dworcowa, ul. Wyzwolenia, ul. Tysiąclecia oraz ul. Wojska Polskiego na obszarze rewitalizacji mają status dróg powiatowych. Drogi te powstały w latach 70. ubiegłego wieku. Nawierzchnia dróg jest w bardzo złym stanie. Niewydolne są systemy odwodnienia, co powoduje zalanie ulic podczas silniejszych opadów deszczu. W złym stanie technicznym pozostają

również chodniki wzdłuż ww. ciągów. Dodatkowo przy ulicy Wyzwolenia kolektor sanitarny jest w złym stanie technicznym. Obecnie infrastruktura drogowa, wymaga ciągłych remontów i napraw. Brak nowoczesnych rozwiązań, zwłaszcza ciągów pieszych, powoduje, iż korzystanie z nich jest utrudnione zwłaszcza przez osoby niepełnosprawne i starsze.

Przestrzeń publiczna

Na obszarze rewitalizacji znajdują się następujące obiekty wskazywane jako przestrzeń publiczna:

1. plac zabaw przy bloku ul. Tysiąclecia 12A, pow. 0,1087 ha,
2. skwer przy starym pomniku ul. Aleja Niepodległości - 0,4974 ha,
3. Skwer Gartycha ul. Aleja Niepodległości - 0,3358 ha,
4. skwer przy SP ZOZ ul. Aleja Niepodległości - 0,2165 ha,
5. park miejski z amfiteatrem ul. Aleja Niepodległości - 8,3421 ha,
6. skwer przy dworcu PKP ul. Dworcowa - 0,5656 ha,
7. skwer przy dworcu PKS - 0,1811 ha.

Ocena przestrzeni publicznej została dokonana przez głównych jej użytkowników w trakcie badania ilościowego (na etapie diagnozy) przez głównych jej użytkowników – mieszkańców. W opinii badanych jakość i ilość przestrzeni publicznej w obszarze rewitalizacji jest niewystarczająca. Dodatkowo poziom wyposażenia w małą infrastrukturę jest niewystarczający.

Również na obszarze rewitalizacji występują także niezagospodarowane przestrzenie, głównie między blokami wielorodzinnymi. Brak odpowiedniego zagospodarowania obniża ich jakość i funkcjonalność.

Obszar rewitalizacji to także miejsce koncentracji obiektów infrastruktury społecznej. Na obszarze znajdują się:

1. Dworzec kolejowy,
2. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Mońkach (Szpital),
3. Stacja Pogotowia Ratunkowego,
4. Przychodnie,
5. Ośrodek Pomocy Społecznej w Mońkach,
6. Komenda Powiatowa Policji,
7. Starostwo Powiatowe,
8. Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Mońkach (wraz z halą sportową, basenem, Orlikiem i internatem),
9. Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Kochanowskiego,
10. Centrum Edukacji „Mentor”,
11. Miejski Dom Kultury,
12. Biblioteka Miejska,
13. Amfiteatr miejski,
14. Obiekty handlowe i usługowe.

Jednakże dostępność do ww. obiektów w opinii mieszkańców (na etapie tworzenia diagnozy) jest niewystarczająca. Dotyczy to zwłaszcza obiektów publicznych, które są niedostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę również na budynek dawnego kina, który położony jest w centrum Miasta. Obecnie budynek jest nieużytkowany, a przestrzeń wokół niego jest niezagospodarowana.

Sfera gospodarcza

Kondycja ekonomiczna przedsiębiorców

O kondycji gospodarczej obszaru oraz działających na nim przedsiębiorstw świadczą ich dochody. Na obszarze rewitalizacji w 2014 r. było zarejestrowanych 14 przedsiębiorstw płacących CIT 8. Stanowiły one 1/3 wszystkich działających na terenie gminy. Na uwagę zasługuje fakt, iż średnie dochody podmiotów płacących CIT 8 były o prawie 31 tys. zł niższe niż średnie dochody w gminie.

Tabela 6. Liczba podatników i średnie dochody podatników płacących CIT 8 w 2014 r.

	Liczba podmiotów płacących CIT 8	Średnie dochody podmiotów płacących CIT 8
Obszar rewitalizacji	14	55 520,82 zł
Gmina Mońki	42	88 515,75 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Skarbowego w Mońkach

Drugim wymiernym wskaźnikiem wskazującym na poziom przedsiębiorczości jest liczba i dochody z tytułu powadzenia działalności gospodarczej. Na obszarze rewitalizacji w 2014 r. zarejestrowanych było 100 z 417 działających w gminie podmiotów gospodarczych. Dochody tych podmiotów były o ponad 13 tys. zł niższe niż średnia wskaźnika dla gminy.

Tabela 7. Liczba podatników i średnie dochody podatników prowadzących działalność gospodarczą opodatkowaną podatkiem liniowym oraz na zasadach ogólnych w 2014 r.

	Liczba podatników prowadzących działalność gospodarczą opodatkowaną podatkiem liniowym oraz na zasadach ogólnych	Średnie dochody podatników prowadzących działalność gospodarczą opodatkowaną podatkiem liniowym oraz na zasadach ogólnych
Obszar rewitalizacji	100	64 377,66 zł
Gmina Mońki	417	77 940,04 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Skarbowego w Mońkach

Sfera techniczna

Sfera techniczna dotyczy przede wszystkim obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym. Obszar rewitalizacji obejmuje głównie budynki mieszkalne. Zdecydowana większość ww. budynków została wybudowana przed 1989 r. (61,17%), a ponad 21% przed 1970 r. Dużą część stanowią budynki wielorodzinne budynki mieszkalne należące do Spółdzielni Mieszkaniowej w Mońkach. Budynki te podłączone są do miejskich sieci – ciepłowniczej, wodociągowej i kanalizacyjnej. Budynki jednorodzinne w obszarze rewitalizacji nie są podłączone do miejskiej sieci ciepłowniczej. Źródłem ciepła w budynkach jednorodzinnych są indywidualne kotłownie opalane głównie węglem. Dodatkowo w budynkach na obszarze rewitalizacji, jak i w całej gminie, nie podłączenia do sieci gazowej. Mieszkańcy korzystają z butli gazowych. Dla budowy

Poza tym duży problem na obszarze rewitalizacji powierzchnia użytkowa budynków mieszkalnych przypadających na 1 mieszkańca na obszarze wynosi 8,8 m², natomiast średnia dla gminy wynosi 22 m².

Tabela 8. Powierzchnia użytkowa budynku mieszkalnego na osobę w 2016 r. w m²

	Powierzchnia użytkowa budynku mieszkalnego na osobę w 2016 r. w m ²
Obszar rewitalizacji	64 377,66 zł
Gmina Mońki	77 940,04 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Skarbowego w Mońkach

Dodatkowo budynki wielorodzinne na obszarze rewitalizacji są zdewastowane wewnątrz. Budynki te niewyposażone w domofony zlokalizowane są w ścisłym centrum co powoduje, iż klatki schodowe są miejscem spotkań osób nadużywających alkoholu.

Zdjęcie 1. Zdegradowane klatki budynku wielorodzinnego na obszarze rewitalizacji

Źródło: fotografia ResPublic sp. z o.o.

Zdecydowana większość budynków wielorodzinnych jest po termomodernizacji. Jednakże na obszarze rewitalizacji pozostał jeden, przy ul. Wyzwolenia 18, który wymaga działań interwencyjnych – termomodernizacji.

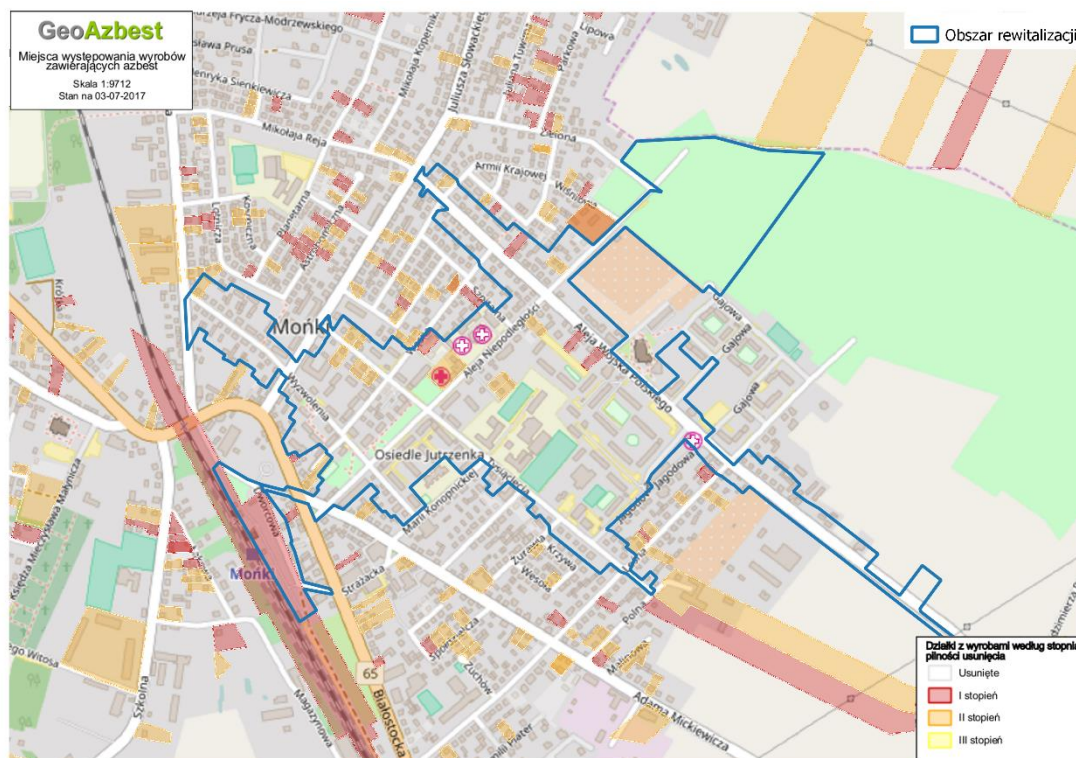
Sfera środowiskowa

Główny problem w sferze środowiskowej wynika z nieekologicznych zachowań mieszkańców. Jako nieekologiczne zachowania mieszkańców określone zostały przede wszystkim zanieczyszczenia środowiska śmieciami komunalnymi.

Dodatkowo w okresie zimowym, z uwagi na głównie indywidualne źródła zachowania występuje zwiększone zjawisko niskiej emisji.

Na obszarze rewitalizacji występują jeszcze nieliczne działki, na których znajdują się wyroby azbestowe. Znamiennym wydaje się fakt, iż wyroby azbestowe, które są klasyfikowane jako stwarzające zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi znajdują się na działce szpitala w powiatowego.

Rysunek 2. Występowanie działek z azbestem na obszarze rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.bazaazbestowa.gov.pl

Przyczyny zjawisk kryzysowych

Zjawiska kryzysowe we wszystkich sferach są ze sobą powiązane. Główną przyczyną negatywnych zjawisk są zjawiska o charakterze społecznym. Występująca duża liczba osób bezrobotnych, w tym bezrobotnych długotrwale i z wykształceniem maksymalnie gimnazjalnym oraz korzystających z pomocy społecznej z różnych powodów w ogólnej liczbie mieszkańców obszaru powoduje, iż negatywne zjawiska w sferze społecznej postępują. Rosną różnice w poziomie dochodów pomiędzy mieszkańcami co jest przyczyną alienacji społecznej dużej części osób. W konsekwencji prowadzi to do rozwarstwienia społecznego i alienacji społecznej części mieszkańców. Niskie dochody części mieszkańców bardzo często są przyczyną przemocy w rodzinie. Osoby te bardzo często narażone są na uzależnienia, w tym uzależnienia od alkoholu. Obszar rewitalizacji charakteryzuje się większą niż w pozostałych częściach miasta liczbą osób korzystających z pomocy społecznej z uwagi na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym z powodu rodziny niepełnej lub rodziny wielodzietnej. Występowanie tego typu rodzin na obszarze rewitalizacji spowodowane jest tym, iż w latach 90. ubiegłego wieku mieszkańcy masowo wyjeżdżali na zachód (głównie do USA i Belgii) w celach zarobkowych. W wyniku wyjazdów bardzo często dochodziło do rozluźnienia więzi rodzinnych, a w konsekwencji rozpadu rodzin.

Dysproporcje w dochodach oraz rozwarstwianie społeczne powodują to, iż wśród mieszkańców panuje opinia, iż mieszkańcy są ze sobą zintegrowani w sposób niewystarczający.

Jednocześnie niższy poziom dochodów części mieszkańców ma wpływ na kondycję ekonomiczną funkcjonujących na obszarze podmiotów gospodarczych.

Obszar rewitalizacji, w opinii badanych, dotknięty jest również problemem starzenia się społeczeństwa. Jest to spowodowane głównie tym, iż młodzi mieszkańcy Moniek wyjeżdżają do większych ośrodków miejskich głównie za pracę lub w celu pobierania nauki.

Dodatkowo obszar rewitalizacji pełni rolę centrum gminy, a co za tym idzie odznacza się dużym dziennym ruchem ludności. Powoduje to, iż obszar rewitalizacji jest obszarem o obniżonym poziomie bezpieczeństwa. Na poziom bezpieczeństwa wpływa między innymi większy ruch samochodowy, a także jakość ciągów komunikacyjnych oraz przestrzeni publicznej. Pomiedzy budynkami wielorodzinnymi zbierają się o różnych porach, różne grupy społeczne w , w tym grupy nadużywające alkoholu. Powoduje to, iż w godzinach wieczornych zakłócana jest cisza nocna, w przestrzeni publicznej oraz częściach wspólnych budynków postępują akty wandalizmu, a także pojawiają się zanieczyszczenia obniżające jakość przestrzeni publicznej.

Jednocześnie zwarta zabudowa, która jest charakterystyczna dla centrów miast, a także niezagospodarowane przestrzenie obniżają zdolność mieszkańców do integracji społecznej. Miejsca, które potencjalnie mogą przybrać ww. funkcję są w ogóle lub w niedostatecznym stopniu zagospodarowane. Nadanie nowych funkcji oraz ich ożywienie społeczno-gospodarcze pozwoli na realizację działań rewitalizacyjnych o charakterze integracyjnym.

Sytuacji tej może pomóc poprawa warunków socjalno-bytowych, poprawa dostępu do obiektów infrastruktury społecznej, a także stworzenie warunków do współpracy i integracji różnych grup społecznych.

Na jakość życia mieszkańców wpływ mają warunki techniczne i lokalowe. Duża część mieszkańców, to mieszkańcy budynków wielorodzinnych, które podłączone są do miejskiej sieci ciepłowniczej. Jej częste awarie znacznie obniżają standard życia. Z kolei budynki jednorodzinne, które są niepodłączone do sieci są bardzo często źródłem niskiej emisji, zwłaszcza w okresie zimowym.

2.5. Identyfikacja potencjałów

Potencjałem obszaru rewitalizacji są przede wszystkim mieszkańcy. Ponad połowa (ponad 58%) respondentów, która wzięła udział w badaniu ankietowym, które odbyło się na etapie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, zamieszkuje w gminie od urodzenia, natomiast prawie 30% mieszka w niej powyżej 15 lat. Oznacza to, że mieszkańcy bardzo dobrze znają lokalne problemy oraz wiedzą jakie rozwiązania należy przyjąć w celu ich rozwiązania. Mieszkańcy stanowią potencjał rozwojowy gminy Mońki, zwłaszcza osoby młode w wieku przedprodukcyjnym. Z kolei wydłużający się średni wiek życia powoduje, że liczba osób w wieku poprodukcyjnym rośnie w stosunku do lat poprzednich. To z kolei wiąże się z rozwojem usług skierowanych do osób w tej grupie wiekowej. Dzięki rosnącej liczbie osób starszych, zamieszkujących gminę Mońki możliwa jest efektywna wymiana międzypokoleniowa. Wykorzystanie potencjału – wiedzy i doświadczenia osób z grupy wiekowej 60+ może być bardzo wartościowa w procesie edukacji. Dzieci i młodzież mogą czerpać wiedzę od osób starszych (np. przekazywanie wiedzy przez osoby starsze za pomocą korepetycji), a seniorzy mogą wykorzystać szansę nauki z zakresu wykorzystania nowoczesnych technologii w codziennym życiu. Dzięki temu wykluczenie cyfrowe będzie ulegało zmniejszeniu, a osoby starsze będą aktywnie włączane do uczestnictwa w życiu społecznym.

Z diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji wynika iż w gminie zwiększa się liczba przedsiębiorstw. Prowadzenie własnej działalności gospodarczej jest przejawem przedsiębiorczości oraz samodzielności życiowej. Liczba średnich przedsiębiorstw (zatrudniających od 50 do 249 osób) w stosunku do 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w mieście Mońki, a tym samym w gminie Mońki stale rosła w latach 2011-2015. Na terenie wiejskim nie było bowiem żadnego tej skali przedsiębiorstwa. Wskaźniki te dla miasta wzrosły od 11,5 w roku 2011 do 15,1 w 2015 r., a dla gminy od 8,0 w roku 2011 do 10,2 w 2015 r. Pozytywną zmianą był wzrost wskaźnika między 2014 a 2015 r., kiedy wartości dla Polski, województwa podlaskiego, powiatu monieckiego utrzymywały się

na tym samym poziomie. W 2015 r. liczba średnich przedsiębiorstw na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym w gminie Mońki była większa niż w powiecie monieckim (5,7) i w województwie podlaskim (9,7).

Badanie społeczne, przeprowadzone na potrzeby diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji wykazało, że w Mońkach mieszka się średnio (40,52%). Jednakże na uwagę zasługuje fakt, że liczba odpowiedzi pozytywnych (bardzo dobrze- 8,43% lub dobrze - 39,34%) była ponad 4- krotnie wyższa niż odpowiedzi negatywnych (bardzo źle - 1,64% lub źle- 9,13%).

Potencjałem wyróżniającym obszar rewitalizacji jest obecność placówek kulturalnych i edukacyjnych, takich jak Moniecki Ośrodek Kultury i Biblioteka Publiczna (obie placówki mieszczą się w jednym budynku przy ul. Białostockiej 25). Te dwie placówki z sukcesem prowadzą działania aktywizujące lokalną społeczność. Przy Bibliotece Publicznej w Mońkach prężnie działa Uniwersytet Trzeciego Wieku (powstał w 2014 roku, aktualnie swoje uczestnictwo zadeklarowało 60 słuchaczy¹). Biblioteka w roku szkolnym 2016/2017 prowadziła bezpłatne lekcje z j. angielskiego dla osób dorosłych (w kursie brało udział 24 słuchaczy uczących się w trzech grupach o różnych poziomach zaawansowania (poziomy A1 oraz A2). Zajęcia odbywały się raz w tygodniu i trwały 50 minut, każda grupa zrealizowała 32 godziny nauki języka. Uczestnicy kursu otrzymali certyfikaty potwierdzające znajomość języka na danym poziomie²). Biblioteka prowadzi szeroką działalność edukacyjną poprzez organizację spotkań z autorami, organizację występów i inscenizacji teatralnych, warsztaty plastyczne i wiele innych. W Bibliotece odbywają się również raz w miesiącu spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki. Ponadto Biblioteka bierze udział w projektach

- Program Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych”
- „Cyfrowe Archiwum Tradycji Lokalnej” CATL
- „Narodowe Czytanie” pod patronatem Pary Prezydenckiej

Moniecki Ośrodek Kultury (MOK) jest instytucją o zróżnicowanej działalności kulturalnej (muzyka, plastyka, taniec, teatr, brydż, szachy). Organizuje zajęcia artystyczne dla dzieci i dorosłych, a także bierze udział w Programie Dom Kultury+ Inicjatywy lokalne (organizatorem jest Narodowe Centrum Kultury), projekt pn. „Kreatywnie w MOKu”. Główny nacisk programu położony jest na nawiązywanie przez dom kultury stałych relacji z mieszkańcami miejscowości, na terenie których działa. Odkrywanie talentów i wzmacnianie potencjału społecznego ma owocować stworzeniem wspólnych inicjatyw na rzecz społeczności lokalnych i przestrzeni publicznej³.

Z warsztatu projekcyjnego z mieszkańcami z dnia 15 lutego wynika iż potencjałem jest wykwalifikowana kadra w instytucjach miejskich, służących mieszkańcom oraz ciągłe podnoszenie kwalifikacji osób świadczących pomoc w różnych sferach oraz sektor oferowanych usług. Mieszkańcy cenią budynki amfiteatru i dworca PKP, które obecnie nie są oddane do użytku publicznego (konieczna jest rozbudowa i modernizacja tych obiektów). Obszar rewitalizacji jest położony w centrum miasta, w celu lepszego wykorzystania tego potencjału należy przeprowadzić remonty ulic, rozbudować parkingi oraz wzbogacić i rozwijać ofertę kulturalną i rozrywkową skierowaną do mieszkańców. Zdaniem mieszkańców Mońki są młodym miastem, a centrum miasta jako obszar rewitalizacji jest potencjałem, który można bardziej wykorzystać i dzięki temu rozwijać ten obszar miasta (łatwy dostęp do punktów usługowych i handlowych). W centrum miasta mieszczą się kluczowe instytucje użyteczności publicznej, placówki

¹ www.bpmonki.pl/zakonczenie-roku-akademickiego-20162017-uniwersyte

² www.bpmonki.pl/zakonczenie-kursy-jezyka-angielskiego-w-bibliotece

³ www.kulturamonki.pl/projekt_dk+_2017.php

oświatowe, kulturalne, strefy rekreacji i rozrywki, lokalna przedsiębiorczość. Uczestnicy zgłosili potrzebę rozwoju banku wymiany czasu (wymiana międzypokoleniowa) oraz utworzenie bazy osób, które wymagają pomocy oraz szerzenie wolontariatu i pomocy osobom potrzebującym w miejscu zamieszkania.

2.6. Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Z przeprowadzonych badań społecznych i analiz wynika, iż mieszkańcy obszaru rewitalizacji wskazują na potrzebę zmniejszenia problemów społecznych lub ich skutków:

- bezrobocia
- zmniejszenie liczby osób zależnej od pomocy społecznej,
- kontynuację działań na rzecz przeciwdziałaniu dziedziczenia nieudolności życiowej.

Coraz więcej mieszkańców w wieku poprodukcyjnym przesiedla się do Moniek, co powoduje pogłębianie problemu starzenia się społeczeństwa, dlatego też powinny zostać podjęte działania aktywizacyjne oraz usługi adekwatne do potrzeb dla tej grupy społecznej. W świetle tego zjawiska konieczne jest podjęcie kompleksowych działań zapobiegających dalszemu wyludnianiu się miasta przez osoby młode, poszukujące pracy w najbliższej okolicy oraz poza granicami kraju.

Ponadto w celu wzmocnienia procesu integracji społecznej należy rozpocząć planowaną od kilku lat budowę budynku Mediateki, która dzięki zróżnicowanej ofercie aktywizującej społeczność lokalną zapewni mieszkańcom rozwój w zakresie kultury i edukacji w nowoczesnym budynku, przystosowanym do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami. Obecne zaplecze techniczne budynku MOK oraz Biblioteki Publicznej jest zbyt małe na rosnące potrzeby społeczności lokalnej. Badania mieszkańców oraz głosy w trakcie warsztatu wskazały, iż poza bezrobociem głównym problemem społecznym jest brak aktywności mieszkańców w życiu społecznym. Dzięki stworzeniu większej i nowoczesnej przestrzeni, dotychczasowa bogata oferta Biblioteki Publicznej oraz MOK, będzie mogła być skierowana do jeszcze większej liczby mieszkańców i zachęcić ich do aktywnego udziału w życiu społeczno-kulturalnym miasta. Szczególnie młodzież, która mimo wielu atrakcji (nawet bezpłatnych) nie korzysta dostatecznie z oferowanych zajęć spędzania czasu wolnego.

Mieszkańcy podczas warsztatu zauważyli iż w momencie budowania miasta planowanie przestrzenne nie odzwierciedlało potrzeb mieszkańców, co widoczne jest dzisiaj w braku zieleni miejskiej i niedostatecznym utrzymaniu ładu architektonicznego (*miasto powstawało chaotycznie* – wypowiedź uczestnika warsztatu). Zdaniem mieszkańców należy zwiększyć liczbę miejsc wypoczynku i rekreacji na świeżym powietrzu. Należy również zwiększyć poziom poczucia bezpieczeństwa oraz rozpocząć modernizację głównych ciągów komunikacyjnych.

3. Zgodność programu rewitalizacji z dokumentami określającymi kierunki rozwoju gminy. Powiązanie z politykami w gminie.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Mońki na lata 2014-2020

Dokument wskazuje główne kierunki rozwoju gminy, które określone zostały w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Mońki oraz w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Mońki.

Realizacja projektów na terenie gminy Mońki w latach 2016-2022⁴ jest zbieżna z kierunkami działań zawartymi w Gminnym Programie Rewitalizacji:

1. Modernizacja systemu ciepłowniczego miasta Mońki (PEC),
2. Budowa Mediateki,
3. Rewitalizacja budynku Dworca PKP oraz terenu przy ul. Dworcowej,
4. Rozbudowa monitoringu miejskiego,
5. Rewitalizacja terenów Parku Miejskiego,
6. Przebudowa terenów sportowych przy Zespole szkół w Mońkach,
7. Utworzenie Monieckiego Klubu Integracji Społecznej

Podstawowym celem podstawowym realizacji Planu na terenie gminy Mońki są:

- Zwiększenie poziomu inwestycji
- Tworzenie warunków do dywersyfikacji działalności gospodarczej
- Wzrost mobilności zawodowej mieszkańców
- Poprawa warunków życia mieszkańców
- Zatrzymanie spadku liczby mieszkańców

Wskazane powyżej działania oraz cele zapisane w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Mońki na lata 2014-2020 są zbieżne z celami operacyjnymi oraz kierunkami działań zapisanymi w Gminnym Programie Rewitalizacji takimi jak:

- cel operacyjny 1.1. Zmniejszony poziom ubóstwa i bezrobocia, 2.1. Poprawa warunków zamieszkania mieszkańców obszaru rewitalizacji, 2.2. Poprawa funkcjonalności i użyteczności przestrzeni publicznej
- kierunki działań: 1.1.1. Zwiększenie aktywizacji osób bezrobotnych, 1.1.3. Programy rozwoju przedsiębiorczości wśród młodzieży i dorosłych, 2.1.2. Rozbudowa monitoringu wizyjnego na osiedlach mieszkaniowych 2.1.3. Termomodernizacja budynków mieszkalnych 2.2.1. Budowa Mediateki, 2.2.2. Odnowienie infrastruktury drogowej oraz ciągów komunikacyjnych w głównych punktach komunikacyjnych, 2.2.3. Bezpieczne miejsca rekreacji i wypoczynku – istniejące, 2.2.4. Utworzenie miejsc rekreacji i stref odpoczynku w miejscu zamieszkania.

⁴ Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Mońki na lata 2014-2020 (s.66, 67)

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mońki na lata 2016-2022

Gminny Program Rewitalizacji gminy Mońki wykazuje się dużą zgodnością w zakresie rozwiązywania problemów społecznych takich jak bezrobocie oraz wsparcie rodzin dysfunkcyjnych, które jako główne grupy potrzebujące pomocy, zostały opisane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Oba dokumenty wskazują również na nasilający się rozpad więzi społecznych, niską aktywność mieszkańców oraz „stresujący i szybki styl życia”, który nie sprzyja integracji społecznej oraz wskazują rozwiązania wyżej wymienionych problemów.

Cele rewitalizacyjne oraz kierunki działań zapisane w GPR są zbieżne z zapisami niniejszej Strategii, szczególnie w zakresie realizacji założonych czterech priorytetów:

Priorytet I - Poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy

Priorytet II - Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży

Priorytet III - Poprawa oferty edukacyjnej, kulturalnej

Priorytet IV - Polepszenie warunków życia i zdrowia mieszkańców gminy

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mońki

Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Mońki, określają politykę przestrzenną gminy oraz główne kierunki rozwoju. W podrozdziale 1.3 Cele rozwoju przestrzennego miasta i gminy opisano cele w różnych dziedzinach rozwoju gminy, w tym Cele społeczne w zagospodarowaniu przestrzennym (podrozdział 1.3.3). W tej części opisano główne problemy społeczne, które należy rozwiązać na przestrzeni najbliższych lat, tj.

- likwidacja barier komunikacyjnych, przestrzennych i technicznych dla osób niepełnosprawnych
- walka z patologią społeczną
- dążenie do stworzenia warunków do podniesienia standardu zamieszkiwania tj. wzrostu jakości nowo budowanych mieszkań, ich wyposażenia oraz remontu mieszkań zaniedbanych
- podnoszenie poziomu wykształcenia ludności, rozwojowi kultury, sportu, ochrony zdrowia i opieki społecznej

Opisane wyżej problemy znajdują odzwierciedlenie w Gminnym Programie Rewitalizacji, poprzez wdrożenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych i tym samym realizację celów operacyjnych i kierunków działań.

4. Wizja obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji jest miejscem przyjaznym do zamieszkiwania, w którym zmniejszył się poziom bezrobocia oraz liczba zasiłków przyznawanych z tego tytułu. Po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych, aktywizujących lokalną społeczność, nastąpił wzrost postaw przedsiębiorczych oraz zmniejszenie skali wykluczenia społecznego. Dostosowanie obiektów infrastruktury miejskiej oraz sektora usług do potrzeb osób starszych spowodowało znaczne ożywienie tej grupy i jej zwiększony udział w życiu społeczno-kulturalnym. Kompleksowa działalność nowej instytucji - Mediateki spowodowała zwiększenie uczestnictwa w kulturze młodzieży, dorosłych, a także stała się miejscem wymiany międzypokoleniowej.

W przestrzeni miejskiej zapanował ład i porządek, co zachęca mieszkańców do spędzania czasu wolnego poza domem. Zwiększyła się liczba miejsc rekreacji na wolnym powietrzu, przez co mieszkańcy mogą aktywnie i w sposób bezpieczny korzystać z infrastruktury miejskiej. Modernizacja głównych ciągów komunikacyjnych i zdegradowanych obiektów użytkowych spowodowała zwiększenie bezpieczeństwa poruszania się po centrum miasta (obszar rewitalizacji).

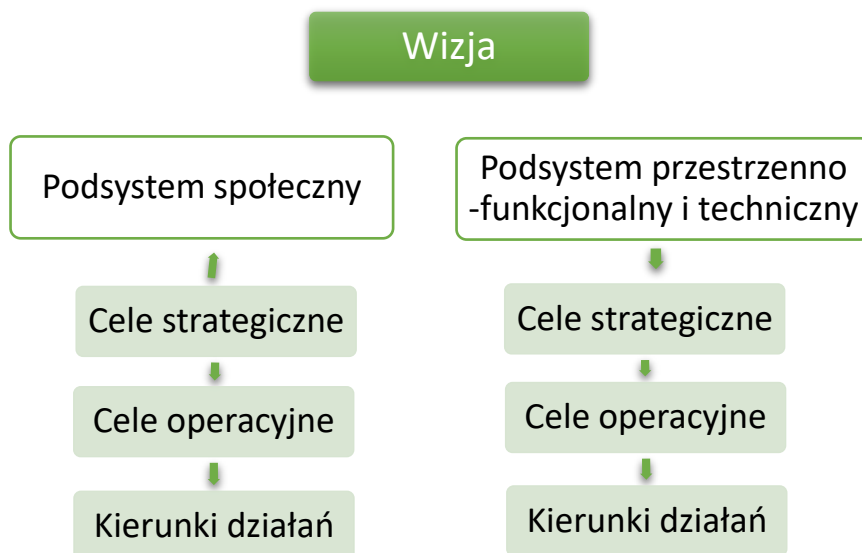
Na skutek przeprowadzonych działań obszar rewitalizacji stał się miejscem atrakcyjnym, zachęcającym do zamieszkiwania, co spowodowało zmniejszenie odpływu ludności, w szczególności wśród młodych ludzi.

Podsumowując obszar rewitalizacji to miejsce:

- w którym zmniejszył się poziom migracji,
- rozwijające się harmonijnie,
- tworzone przez aktywną i zróżnicowaną społeczność,
- w którym promowane są postawy przedsiębiorcze,
- zmniejszyła się skala ubóstwa i wykluczenia społecznego wśród podopiecznych pomocy społecznej.

5. Cele rewitalizacji i kierunki działań

Cele Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Mońki zostały opracowane w oparciu o identyfikację problemów oraz potrzeb rewitalizacyjnych. W niniejszym dokumencie zastosowano następującą strukturę celów:

Zadaniem celów strategicznych i operacyjnych jest zmierzenie postępów w procesie rewitalizacji za pomocą obiektywnych mierników – wskaźników realizacji Programu rewitalizacji oraz realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Cele powinny być realizowane przez wszystkich interesariuszy rewitalizacji, przy wzajemnej współpracy w realizowaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Ideą rewitalizacji jest poprawa warunków życia oraz rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych oraz innych, zdiagnozowanych w co najmniej jednej ze sfer przestrzenno-funkcyjnej, środowiskowej, gospodarczej i technicznej. W Gminnym Programie rewitalizacji gminy Mońki koncentracja działań rewitalizacyjnych występuje w sferze społecznej oraz przestrzenno-funkcyjnej.

Tabela 9. Struktura celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działań
1. Zrównoważony rozwój społeczny i zawodowy mieszkańców obszaru rewitalizacji	1.1. Zmniejszony poziom ubóstwa i bezrobocia	1.1.1. Zwiększenie aktywizacji osób bezrobotnych 1.1.2. Programy profilaktyczne skierowane do osób wykluczonych społecznie i zagrożonych marginalizacją 1.1.3. Programy rozwoju przedsiębiorczości wśród młodzieży i dorosłych
	1.2. Rozwój kapitału społecznego	1.2.1. Rozszerzenie zaplecza i oferty kulturalnej

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działań
2. Wysoka jakość życia mieszkańców obszaru rewitalizacji	2.1. Poprawa warunków zamieszkania mieszkańców obszaru rewitalizacji	1.2.2. Działania mające na celu pobudzenie wymiany międzypokoleniowej 2.1.1. Instalacja domofonów w blokach na terenie spółdzielni mieszkaniowej 2.1.2. Rozbudowa monitoringu wizyjnego na osiedlach mieszkaniowych 2.1.3. Termomodernizacja budynków mieszkalnych
	2.2. Poprawa funkcjonalności i użyteczności przestrzeni publicznej	2.2.1. Budowa mediateki 2.2.2. Odnowienie infrastruktury drogowej oraz ciągów komunikacyjnych w głównych punktach komunikacyjnych 2.2.3. Bezpieczne miejsca rekreacji i wypoczynku – istniejące 2.2.4. Utworzenie miejsc rekreacji i stref odpoczynku w miejscu zamieszkania

Źródło: opracowanie własne

6. Charakterystyka podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz przedsięwzięć uzupełniających

6.1. Przedsięwzięcia podstawowe

W niniejszym rozdziale zaprezentowano listę podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które zostały złożone w trakcie naboru w okresie 1-10 lutego 2017 r. Zdecydowana większość przedsięwzięć znajduje się na terenie obszaru rewitalizacji, z wyjątkiem jednego - Świetlicy socjoterapeutycznej, która znajduje się w jego bezpośrednim sąsiedztwie.

Dzięki realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych możliwe będzie zmniejszenie skali problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze społecznej: problemu niskiej aktywności osób bezrobotnych, niskiego udziału mieszkańców w życiu społeczno-kulturalnym, zwiększenie pomocy dzieciom i rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym, a także w sferze przestrzenno-funkcjonalnej: zwiększenie liczby, dostępności oraz jakości przestrzeni publicznych.

Przedsięwzięcia podstawowe

Tabela 10. Opis przedsięwzięcia nr 1

Tytuł przedsięwzięcia
Budowa Mediateki wraz z ofertą aktywizacyjną lokalną społeczność
Opis przedsięwzięcia <p>Przedsięwzięcie dotyczy adaptacji nieużytkowanego budynku dawnego kina na cele społeczne (Działka nr 997/3 o pow. 1913m², budynek z lat 50.XX w.). Obecny stan techniczny nie pozwala na jakiegokolwiek użytkowanie tego budynku, dodatkowym problemem jest ulegająca stopniowej degradacji przestrzeń wokół obiektu. Ze względu na lokalizację budynku w centrum miasta i bliskość ciągów komunikacyjnych, dostęp do obiektu uznaje się jako dobry. Potrzebę utworzenia Mediateki zapisano również w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Mońki na lata 2014-2020. Zauważono, że obiekt w którym mieści się Miejski Ośrodek Kultury oraz Biblioteka (placówki mieszczą się w jednym budynku) wymaga remontu, a powierzchnia użytkowa jest za mała na potrzeby obu instytucji. Budynek nie jest dostosowany do aktualnych potrzeb, zwłaszcza do potrzeb osób niepełnosprawnych, nie posiada sali konferencyjnej/kinowej. W związku z tym, istnieje silna potrzeba do utworzenia nowego miejsca, spełniającego wymogi placówki kulturalnej z wykorzystaniem nowoczesnych technologii i wyposażenia. Budynek Mediateki będzie filią miejskiej biblioteki głównej. Oferta skierowana do wszystkich grup wiekowych będzie miała na celu zwiększenie kapitału społecznego poprzez działania aktywizacyjne organizowane w nowoczesnej przestrzeni.</p> <p>W Diagnostyce służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji zbadano iż w bliskim sąsiedztwie budynku zamieszkują osoby w wysokim stopniu korzystające z pomocy społecznej. Innym ważnym problemem z jakim boryka się społeczność lokalna jest brak aktywności mieszkańców (wymieniono go zaraz po bezrobociu). Działalność Mediateki może w ciągu 5 lat zmniejszyć liczbę osób wykluczonych społecznie dzięki działaniom upowszechniającym naukę i kulturę. Wokół budynku stworzona zostanie kolejna przestrzeń publiczna z małą architekturą, na brak których uskarżają się mieszkańcy miasta. Dzięki temu będzie to miejsce spajające więzi sąsiedzkie, szczególnie wśród takich grup jak seniorzy czy rodzice z małymi dziećmi.</p> <p>Zakres planowanych działań: Planowana jest rozbiorka starego budynku i budowa nowej instytucji kultury pod nazwą Mediateka oraz rozbudowa i przebudowa istniejących na działce wewnętrznych instalacji: wodociągowej, kanalizacyjnej i elektrycznej. Budynek będzie obiektem dwukondygnacyjnym bez piwnic. Konstrukcja budynku żelbetowo-murowana, ściany z bloczków silikatowych, dach w konstrukcji mieszanej kryty blachą na rąbek. Cały teren oraz budynek będą dostępne dla osób niepełnosprawnych, dzięki pochyłniom zewnętrznym i windzie. Będzie to jedyna instytucja kultury w mieście dostępna dla osób niepełnosprawnych. Na działce o pow. 1913 m² powierzchnia budynku wyniesie 806,56 m², pow. terenów utwardzonych 751,94, pow. zieleni-354,5.</p> <p>Planowane główne pomieszczenia to:</p> <ul style="list-style-type: none">· wypożyczalnia multimediów (audiobooki, e-booki, filmy, gry, programy komputerowe) i książek dla młodzieży w wypożyczalni o pow. 92m². Dzieci zyskają bezpieczne miejsce do spędzania wolnego czasu. Dostęp do nowych mediów typu e-booki, audiobooki zwiększy zainteresowanie czytaniem i zmniejszy dystans dzielący młodzież Mońki od młodzieży wielkomiejskiej.

Tytuł przedsięwzięcia

Budowa Mediateki wraz z ofertą aktywizacyjną lokalną społeczność

- sala cichej nauki z komputerami (30m2) w której będą odbywać się m.in. szkolenia z zakresu przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu, a młodzież będzie mogła zwiększyć swoje umiejętności dzięki korzystaniu z nowoczesnego sprzętu komputerowego, na którym będą zainstalowane programy użytkowe (np. graficzne) na ogół niedostępne ze względów finansowych., co dla wielu może pozwolić zdobyć dobry zawód (50 osób rocznie)
- sala do pracy grupowej (36m2) użytkowanej przy projektach, zajęciach ruchowych, próbach teatralnych
- pracownia multimedialna (114m2)
- sala konferencyjna (99m2) na 40 miejsc, w której będą odbywały się odczyty i wykłady podnoszące kompetencje społeczne seniorów (300 osób rocznie). Sala będzie udostępniana organizacjom pozarządowym.
- sala kinowa (200 m2), która będzie miejscem spotkań kulturalno-naukowych, projekcji filmowych (MPCL), spektakli teatralnych, organizacji przeglądów. Sala kinowo-widowiskowa pozwoli na integrację społeczności monieckiej i spowoduje wzrost aktywności społecznej dzięki możliwości organizowania wspólnych przedsięwzięć (do tej pory nie ma takiego miejsca na mapie miasta)
- Holl będzie pełnił funkcję przestrzeni wystawienniczej.

Komplementarność przedsięwzięcia pomiędzy sferami:

Przedsięwzięcie przyczyni się do rozwiązania następujących problemów w sferach:

– Sfera społeczna:

Niski poziom kapitału społecznego

Niedostateczna ilość miejsc spotkań sprzyjających integracji społecznej

– Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna:

Brak placówki społeczno-kulturalnej dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych

Degradacja budynku użytkowego (pustostanu) w centrum miasta po dawnym kinie

Wskaźnik produktu:

- Adaptacja i remont budynku na cele społeczno-kulturalne – szt. 1
- Liczba beneficjentów i liczba szkoleń z zakresu przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu (200 osób rocznie).
- Liczba organizowanych zajęć dydaktycznych i społeczno-kulturalnych skierowanych do lokalnej społeczności

Sposób oceny i miary

- Powierzchnia zmodernizowanego obiektu
- Listy obecności

Wskaźnik rezultatu:

- Wzrost kapitału społecznego i czytelnictwa na obszarze rewitalizacji – utworzenie filii biblioteki, co przyciągnie więcej czytelników i użytkowników

Sposób oceny i miary

- W celu zliczania osób korzystających z Mediateki zostanie zainstalowany elektroniczny licznik odwiedzin.
- System wypożyczeń bibliotecznych

Lokalizacja zadania/przedsięwzięcia:

Ul. Wyzwolenia 16 a, Mońki (działka nr 997/3) obszar rewitalizacji

Powiązanie z celami rewitalizacji:

1.2. Rozwój kapitału społecznego

2.2 Poprawa funkcjonalności i użyteczności przestrzeni publicznej

Odpowiedzialność do realizacji:

Urząd Miejski w Mońkach

Szacunkowy termin realizacji

I kwartał 2018 r.- 30.06.2019 r.

Partnerzy w realizacji:

Biblioteka Publiczna w Mońkach, ul. Białostocka 25, 19-100 Mońki

Szacunkowy koszt realizacji

4 380 670,00

Potencjalne źródła finansowania:

RPO Województwa Podlaskiego – działanie 8.5., środki własne

Źródło: opracowanie własne na podstawie karty przedsięwzięcia

Tabela 11. Opis przedsięwzięcia nr 2

<p>Tytuł przedsięwzięcia Świetlica socjoterapeutyczna</p>	
<p>Opis przedsięwzięcia Utworzenie miejsca do prowadzenia świetlicy socjoterapeutycznej zgodnie z wymogami ustawy z dn. 9 czerwca 2011 r. o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej.</p> <p>Utworzenie i prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej umożliwi rozszerzenie specjalistycznych form pomocy dzieciom i rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym z obszaru rewitalizacji. Świetlica będzie stanowiła miejsce, w którym dzieci z grup ryzyka i ich rodziny, których koncentracja występuje na obszarze rewitalizacji, będą mogły korzystać ze specjalistycznych form pomocy. Praca z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym będzie opierała się na indywidualnej diagnozie potrzeb i problemów dziecka, będzie zindywidualizowana, kompleksowa i długoterminowa. Dzięki temu zostaną zaspokojone doraźne potrzeby dziecka i rozwiązane problemy dziecka we współpracy z jego rodziną. Stworzenie specjalistycznego miejsca pomocy dla dzieci oraz ich rodzin umożliwi kompleksową pracę z całymi rodzinami, w których występują problemy alkoholowe. Podstawą pomocy dzieciom jest praca z każdym członkiem rodziny, zwiększanie kompetencji wychowawczych rodziców, podnoszenie ich świadomości oraz wiedzy o sposobach radzenia sobie z problemami oraz stresem innymi niż za pomocą używek. System kompleksowych działań podejmowanych przez świetlicę rozszerzy ofertę pomocową dla mieszkańców gminy Mońki i stanowić będzie miejsce promowania właściwych postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz zapobieganiu wykluczeniu społecznemu.</p> <p>Zakres planowanych działań:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Od poniedziałku do piątku prowadzone będą zajęcia z dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych alkoholizmem – spotkania indywidualne i grupowe; 2. Warsztaty z rodzicami; organizacja uroczystości okolicznościowych (np. Dzień dziecka, Dzień matki, andrzejki, mikołajki, spotkanie opłatkowe, obozy socjoterapeutyczne, finansowanie dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach socjoterapeutycznych). 3. Zatrudnienie kadry w świetlicy: wychowawców, psychologa, socjoterapeutów (liczba zatrudnionych wychowawców i specjalistów dostosowana zostanie do liczby dzieci uczestniczących w zajęciach) 4. Dofinansowanie szkoleń w zakresie prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych. 5. Praca socjoterapeutyczna: sporządzanie diagnozy indywidualnej dziecka oraz jego sytuacji rodzinnej i szkolnej: prowadzenie zajęć zgodnie z przygotowanym programem; praca ze stałymi grupami dzieci w kontakcie indywidualnym; przygotowanie i realizacja indywidualnych programów rozwojowo-terapeutycznych dla dzieci; prowadzenie dokumentacji pracy z dzieckiem, współpraca z rodziną dziecka; współpraca z instytucjami które mogą pomóc w rozwiązaniu problemów: korzystanie z regularnych konsultacji lub superwizji dotyczących pracy placówki. <p>Przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych po zmotywowaniu rodzice nadużywający alkoholu będą kierowani do Poradni Leczenia Uzależnień w Mońkach w celu podjęcia terapii.</p>	
<p>Komplementarność przedsięwzięcia pomiędzy sferami: Przedsięwzięcie przyczyni się do rozwiązania następujących problemów w sferach:</p> <p>– Sfera społeczna:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Marginalizacja członków rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym ze względu na występowanie problemów alkoholowych w rodzinie · Wysoki procent osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na występowanie uzależnień w rodzinie · Duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych 	
<p>Wskaźnik produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Liczba grup oraz dzieci w grupie (od 10-12 osób) 	<p>Sposób oceny i miary</p> <ul style="list-style-type: none"> · Listy obecności
<p>Wskaźnik rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Systematyczne spotkania i warsztaty z rodzicami będą skutkowały podnoszeniu kompetencji wychowawczych rodziców. · Zmniejszenie liczby osób zagrożonych chorobą alkoholową 	<p>Sposób oceny i miary</p> <ul style="list-style-type: none"> · Liczba rodziców, którzy aktywnie zaangażują się we współpracę i uczestnictwo w różnych formach edukacyjno-warsztatowych realizowanych przez świetlicę.

Tytuł przedsięwzięcia Świetlica socjoterapeutyczna	
<ul style="list-style-type: none"> Poprawa funkcjonowania dzieci w różnych obszarach, konstruktywny sposób radzenia sobie z problemami, poczucie wzrostu bezpieczeństwa i własnej wartości. 	
Lokalizacja zadania/przedsięwzięcia: Ul. Sportowa 1, Mońki (poza obszarem rewitalizacji)	
<i>Z uwagi na zdiagnozowane problemy na obszarze rewitalizacji niezwykle ważne jest utworzenie miejsca odpowiadającego na wymogi ustawy z dn. 9 czerwca 2011 r. o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Na obszarze rewitalizacji nie ma miejsca, które odpowiadałoby ww. wymogom. Lokalizacja świetlicy znajduje się w niedalekiej odległości od granic obszaru rewitalizacji (odległość ok. 15 min pieszo).</i>	
Powiązanie z celami rewitalizacji: 1.1 Zmniejszony poziom ubóstwa i bezrobocia	
Odpowiedzialność do realizacji: Urząd Miejski	Szacunkowy termin realizacji I kwartał 2018 - IV kwartał 2023 r.
Partnerzy w realizacji: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Szacunkowy koszt realizacji 210 000 zł
Potencjalne źródła finansowania: RPO Województwa Podlaskiego – działanie 9.1., środki własne	

Źródło: opracowanie własne na podstawie karty przedsięwzięcia

Tabela 12. Opis przedsięwzięcia nr 3

Tytuł przedsięwzięcia Razem w przyszłość
<p>Opis przedsięwzięcia</p> <p><u>Projekt w trakcie realizacji</u>, skierowany jest do osób bezrobotnych, niepełnosprawnych, nieaktywnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, korzystającym bądź uprawniającym do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.</p> <p>Celem projektu jest aktywizacja społeczna i zawodowa uczestników. Grupy docelowe projektów są zróżnicowane. W ramach projektów zostaną przeprowadzone m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> Stáže zawodowe Szkolenia zawodowe i warsztaty Poradnictwo zawodowe Poradnictwo psychologiczne <p>Celem projektu jest zwiększenie aktywności społecznej 50 osób dorosłych (30 kobiet i 20 mężczyzn) zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pozostających bez zatrudnienia poprzez indywidualne i grupowe wsparcie w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społecznych oraz zwiększenie aktywności zawodowej 25 osób poprzez nabycie, aktualizację lub podwyższenie kwalifikacji zawodowych i zdobycie zatrudnienia do końca 06.2018 r.</p> <p>Projekt jest realizowany w Partnerstwie publiczno-prywatnym z Białostocką Fundacją Kształcenia Kadr. Zadania w projekcie dotyczą prowadzenia indywidualnej ścieżki reintegracji z uwzględnieniem sytuacji problemowej, zasobów, potencjału, predyspozycji, potrzeb w wyniku czego może on zostać objęty m.in. wsparciem:</p> <ul style="list-style-type: none"> psychologiczno-doradczym socjoterapeutycznym w zakresie kompetencji społecznych szkoleniowym w formie szkolenia zawodowego zakończonego egzaminem i uzyskaniem certyfikatu potwierdzającego zdobyte kwalifikacje 3 miesięcznym stażem zawodowym w zakresie pośrednictwa pracy
<p>Przedsięwzięcie przyczyni się do rozwiązania następujących problemów w sferze:</p> <ul style="list-style-type: none"> — społecznej: <ul style="list-style-type: none"> duża liczba os. bezrobotnych z niskimi lub brakiem kwalifikacji zawodowych, zagrożenia uzależnieniami

Tytuł przedsięwzięcia Razem w przyszłość	
<ul style="list-style-type: none"> duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności, niska aktywność społeczno-zawodowa części mieszkańców występowanie zjawiska przemocy domowej brak gotowości do zmian na rzecz rozwoju własnego i społeczności lokalnej - niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym 	
Wskaźnik produktu: <ol style="list-style-type: none"> Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie- 50 Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 10 Liczba objętych diagnozą społeczno-zawodową - 50 	Sposób oceny i miary <ol style="list-style-type: none"> Dokumenty potwierdzające status uczestników projektu: zaświadczenie z ośrodka pomocy społecznej, oświadczenie o korzystaniu z pomocy żywieniowej, zaświadczenie z Urzędu Pracy; Orzeczenie o niepełnosprawności lub inny dokument poświadczający stan zdrowia Opinie i sprawozdania z pracy specjalistów pracy socjalnej, psychologów, doradców zawodowych; potwierdzenia uczestnictwa
Wskaźnik rezultatu: <ol style="list-style-type: none"> Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – wartość bazowa: 0, wartość docelowa: 16 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu – wartość bazowa: 0, wartość docelowa: 6 	Sposób oceny i miary <ol style="list-style-type: none"> Certyfikaty i zaświadczenia o nabyciu kwalifikacji z instytucji zewnętrznych potwierdzających kwalifikacje Listy obecności z realizacji spotkań z pośrednikiem pracy; sprawozdania pośrednika pracy z udzielonych porad
Lokalizacja zadania/przedsięwzięcia: Obszar rewitalizacji	
Powiązanie z celami rewitalizacji: 1.1. Zmniejszony poziom ubóstwa i bezrobocia	
Odpowiedzialność do realizacji: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Szacunkowy termin realizacji 2017-2018
Partnerzy w realizacji: Białostocka Fundacja Kształcenia Kadr ul. Spółdzielcza 8, Białystok	Szacunkowy koszt realizacji Projekt: 404 983,12 zł
Potencjalne źródła finansowania: RPO Województwa Podlaskiego – działanie 9.1., budżet państwa, środki własne	

Źródło: opracowanie własne na podstawie karty przedsięwzięcia

Tabela 13. Opis przedsięwzięcia nr 4

Tytuł przedsięwzięcia Razem łatwiej
Opis przedsięwzięcia <p>Celem projektu jest wzrost aktywności zawodowej i społecznej oraz zwiększenie kwalifikacji zawodowych 82 mieszkańców obszaru rewitalizacji w gminie Mońki znajdujących się w niekorzystnym położeniu spowodowanym wykluczeniem społecznym lub zagrożonych wykluczeniem poprzez wsparcie psychologiczno-doradcze oraz szkolenia zawodowe w okresie od 01.08.2017 do 30.09.2018 poprzez zastosowanie doradztwa zawodowego, poradnictwa psychologicznego, szkoleń zawodowych przygotowujących do podjęcia zatrudnienia, i w rezultacie podjęcie zatrudnienia. Uczestnicy projektu podejmą aktywność społeczno-zawodową, zdobędą nowe kwalifikacje i doświadczenie zawodowe. Grupę docelową stanowią będą osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej i lub/z programu pomoc żywnościowa, osoby niepełnosprawne, młodzież zagrożona uzależnieniami. W stosunku do osób poniżej 18 r.ż. zostaną zastosowane działania zmierzające do zapobiegania uzależnieniom wśród nich. Projekt przewiduje następujące formy wsparcia, które będą wynikały z indywidualnej ścieżki reintegracji opracowanej dla każdego uczestnika:</p> <ul style="list-style-type: none"> Poradnictwo psychologiczne

Tytuł przedsięwzięcia

Razem łatwiej

- Doradztwo zawodowe
- Mediacje rodzinne
- Szkolenia zawodowe
- Staż zawodowy
- Warsztaty z aktywnego poszukiwania pracy dla młodzieży
- Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy domowej

Uczestnicy projektu:

30 osób – os. zagrożone wykluczeniem społecznym korzystające ze świadczeń pomocy społecznej lub osoby kwalifikujące się do objęcia pomocą społeczną i/lub programu żywnościowego, w tym osoby z rodzin, w których występuje problem przemocy w rodzinie.

40 osób – młodzież do 18 r. z zagrożona uzależnieniami oraz ze względu na miejsce zamieszkania ma ograniczone możliwości do podjęcia zatrudnienia po zakończeniu szkoły i stanowi grupę os. zagrożonych wykluczeniem społecznym.

12 osób – osoby niepełnosprawne fizycznie lub intelektualnie, które z powodu własnych ograniczeń nie mogą w pełni uczestniczyć w życiu społecznym i zawodowym.

Efektom prowadzonych działań będzie poprawa sytuacji materialnej przez podjęcie zatrudnienia i wzmocnienie poczucia stabilizacji, bezpieczeństwa, zapobieganie sytuacjom kryzysowym poprzez profilaktykę oraz oddziaływania na problemy np. uzależnienia i przemoc.

Przedsięwzięcie przyczyni się do rozwiązania następujących problemów w sferze:

- społecznej:
 - duża liczba os. bezrobotnych z niskimi lub brakiem kwalifikacji zawodowych,
 - zagrożenia uzależnieniami
 - duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności,
 - niska aktywność społeczno-zawodowa części mieszkańców
 - duża liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej,
 - niska aktywność społeczno-zawodowa części mieszkańców
 - występowanie zjawiska przemocy domowej
 - brak gotowości wśród części mieszkańców do zmian na rzecz rozwoju własnego i społeczności lokalnej - niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym

Wskaźnik produktu:

1. Liczba osób objętych diagnozą społeczno-zawodową- 82
2. Liczba osób z którymi sporządzono rodzinny wywiad środowiskowy oraz przygotowano kontrakt socjalny- 82
3. Liczba godzin indywidualnego poradnictwa psychologicznego-164

Sposób oceny i miary:

1. Lista osób objętych diagnozą społeczno-zawodową, dokumentacja doradcy zawodowego, psychologa
2. Lista osób z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe, lista zawartych kontraktów socjalnych
3. Lista osób objętych indywidualnym poradnictwem psychologicznym

Wskaźnik rezultatu:

1. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – wartość bazowa: 0, wartość docelowa: 20
2. Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu. – wartość bazowa:0, wartość docelowa: 42

Sposób oceny i miary:

1. Zaświadczenia/certyfikaty o odbyciu kursów, szkoleń, warsztatów, dzienniki staży zawodowych, wpisy w wywiadach środowiskowych, podsumowania kontraktów socjalnych, zaświadczenia podsumowujące formy wsparcia uzyskane w projekcie
2. Informacje uzyskiwane od uczestników projektu, z wywiadów środowiskowych

Lokalizacja zadania/przedsięwzięcia:

Obszar rewitalizacji

Powiązanie z celami rewitalizacji:

- 1.1 Zmniejszony poziom ubóstwa i bezrobocia

Tytuł przedsięwzięcia Razem łącznie	
Odpowiedzialność do realizacji: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Szacunkowy termin realizacji III kwartał 2017 - zakończenie III kwartał 2018
Partnerzy w realizacji: -	Szacunkowy koszt realizacji 353 930,00 zł
Potencjalne źródła finansowania: RPO Województwa Podlaskiego – działanie 9.1., środki własne	

Źródło: opracowanie własne na podstawie karty przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie nr 5 - Utworzenie stref rekreacji i wypoczynku dla zróżnicowanych grup odbiorców/mieszkańców obszaru rewitalizacji:

Przedsięwzięcie jest odpowiedzią na niedostatek ogólnodostępnych miejsc rekreacji i wypoczynku. Wielofunkcyjny plac rekreacji powstanie przy Liceum Ogólnokształcącym oraz dwa miejsca: plac zabaw oraz siłownia plenerowa powstaną na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej, które mieszczą się w obszarze rewitalizacji. Dzięki realizacji trzech projektów mieszkańcy zyskają przestrzeń do spędzania czasu wolnego, która będzie zarazem miejscem spotkań i integracji sąsiedzkiej. Ze względu na zdiagnozowane problemy: średni stopień zadowolenia z miejsca zamieszkania, rosnący wskaźnik migracji oraz wzrastający problem uzależnień i brak oferty spędzania czasu wolnego na świeżym powietrzu, przedsięwzięcie to będzie prowadziło do poprawienia warunków życia (jakości) i zadowolenia z miejsca zamieszkania.

Przedsięwzięcie składa się z 3 zadań/projektów:

Zadanie 1 - Plac rekreacji dla młodzieży i dorosłych wraz z miejscem piknikowym

Zadanie 2 - Budowa siłowni na wolnym powietrzu na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej

Zadanie 3 - Budowa placów zabaw dla dzieci na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej w Mońkach

Tabela 14. Opis przedsięwzięcia nr 5 – zadanie 1

Tytuł przedsięwzięcia Utworzenie stref rekreacji i wypoczynku dla zróżnicowanych grup odbiorców/mieszkańców obszaru rewitalizacji Zadanie 1. Plac rekreacji dla młodzieży i dorosłych wraz z miejscem piknikowym
Opis przedsięwzięcia Teren Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Mońkach, na którym miałyby zostać zrealizowane przedsięwzięcie znajduje się w bardzo atrakcyjnej lokalizacji, ścisłym centrum miasta. Otoczenie stanowią blokowiska, boisko Orlik, budynek szkoły, Internat oraz pływalnia powiatowa. Codziennie przebywa przez ten plac ponad 1000 osób w różnym wieku. Celem projektu jest umożliwienie aktywnego i twórczego spędzania czasu na powietrzu osobom dorosłym, w miejscach innych niż siłownie na dworze czy parki miejskie. Projekt obejmuje też młodzież, dla której nie ma właściwie miejsca na powietrzu w przestrzeni publicznej. Projekt zakłada budowę miejsca rekreacji o powierzchni ok. 300 m2, aby zapewnić korzystającym miejsce do swobodnego spędzania czasu i wypoczynku na powietrzu. Plac nie będzie ogrodzony, ale będzie posiadał tablice informacyjną z Regulaminem. Urządzenia dają możliwość korzystania z nich osobom dorosłym, ale także i młodzieży.

Tytuł przedsięwzięcia Utworzenie stref rekreacji i wypoczynku dla zróżnicowanych grup odbiorców/mieszkańców obszaru rewitalizacji Zadanie 1. Plac rekreacji dla młodzieży i dorosłych wraz z miejscem piknikowym	
Na terenie placu zabaw znajdują się urządzenia przystosowane dla dorosłych m.in.: huśtawka wieloosobowa, duże krzesło z kółkami gimnastycznymi oraz zjazdem strażackim, siedzisko-palenisko z dwoma huśtawkami wahadłowymi, komoda z szufladami oraz zjeżdżalnią, wieloosobowa huśtawka wagowa, zjazd linowy - tyrolka, kłoda do siedzenia oraz trampolina, urządzenia siłowni plenerowej. Plac będzie oświetlony i ogólnodostępny, a na jego terenie posadzonych zostanie kilkanaście nowych drzew.	
Komplementarność przedsięwzięcia pomiędzy sferami: Przedsięwzięcie przyczyni się do rozwiązania następujących problemów w sferach: – Sfera społeczna: Niedostateczna oferta spędzania czasu wolnego dla młodzieży i dorosłych na osiedlach, rosnący wskaźnik migracji – Sfera przestrzenno-funkcjonalna: Niskiej jakości/brak miejsc rekreacji na świeżym powietrzu	
Wskaźnik produktu: · Utworzenie nowej przestrzeni rekreacyjnej	Sposób oceny i miary · Powierzchnia zaadaptowanej przestrzeni publicznej
Wskaźnik rezultatu: · Zagospodarowanie czasu wolnego przez młodzież · Zwiększenie integracji społecznej	Sposób oceny i miary · Ankiety „przed” i „po” realizacji przedsięwzięcia.
Lokalizacja zadania/przedsięwzięcia: Obszar rewitalizacji: Plac szkolny przy budynku Liceum Ogólnokształcącego ul. Tysiąclecia 15, Mońki (na działce nr 1114/3)	
Powiązanie z celami rewitalizacji: 2.1 Poprawa stanu bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania	
Odpowiedzialność do realizacji: Powiat moniecki	Szacunkowy termin realizacji II kwartał 2019 r.- IV kwartał 2019 r.
Partnerzy w realizacji: Gmina Mońki	Szacunkowy koszt realizacji 200 000 zł
Potencjalne źródła finansowania: RPO Województwa Podlaskiego – działanie 8.6, środki własne	

Źródło: opracowanie własne na podstawie karty przedsięwzięcia

Tabela 15. Opis przedsięwzięcia nr 5 – zadanie 2

Tytuł przedsięwzięcia Utworzenie stref rekreacji i wypoczynku dla zróżnicowanych grup odbiorców/mieszkańców obszaru rewitalizacji Zadanie 2. Budowa siłowni na wolnym powietrzu na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej	
Opis przedsięwzięcia Na terenie włączonym do obszaru zdegradowanego i rewitalizacji nie ma obecnie żadnego tego typu zestawu urządzeń do ćwiczeń na wolnym powietrzu. Zadania do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji mają głównie na celu poprawę standardu życia w obszarze zdegradowanym w sferze przestrzenno-funkcjonalnej. Zadania adresowane są głównie do młodzieży i seniorów. Z nowoczesnej siłowni na wolnym będą też mogły skorzystać pozostałe grupy wyodrębnione w Diagnostyce. budowie siłowni na wolnym powietrzu składającej się z kilku zestawów przyrządów do ćwiczeń dla osób w różnym przedziale wiekowym. Jednym z elementów niezbędnych do powstrzymania stałej migracji z Moniek jest stworzenie warunków życia (zamieszkiwania) zbliżonych do tych w większych miejscowościach oraz poprawa satysfakcji z zamieszkiwania w Mońkach.	
Komplementarność przedsięwzięcia pomiędzy sferami: Przedsięwzięcie przyczyni się do rozwiązania następujących problemów w sferach: – Sfera społeczna:	

Tytuł przedsięwzięcia Utworzenie stref rekreacji i wypoczynku dla zróżnicowanych grup odbiorców/mieszkańców obszaru rewitalizacji Zadanie 2. Budowa siłowni na wolnym powietrzu na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej	
<p>Niedostateczna oferta spędzania czasu wolnego dla młodzieży i dorosłych na osiedlach, rosnący wskaźnik migracji</p> <p>– Sfera przestrzenno-funkcjonalna: Niskiej jakości/brak miejsc rekreacji na świeżym powietrzu</p>	
Wskaźnik produktu: <ul style="list-style-type: none"> Zagospodarowana przestrzeń – szt. 1 	Sposób oceny i miary <ul style="list-style-type: none"> Protokół odbioru
Wskaźnik rezultatu: <ul style="list-style-type: none"> Instalacja siłowni na wolnym powietrzu przełoży się na podwyższenie poziomu zadowolenia z zamieszkiwania na obszarze objętym rewitalizacją, co w dalszej perspektywie skutkować powinno zmniejszeniem się ujemnego wskaźnika migracji. 	Sposób oceny i miary <ul style="list-style-type: none"> Rejestr z ewidencji ludności
Lokalizacja zadania/przedsięwzięcia: <ul style="list-style-type: none"> Instalacja siłowni na wolnym powietrzu w pobliżu budynków Wojska Polskiego 44-54 (działki nr 1706/2 i 1706/3) 	
Powiązanie z celami rewitalizacji: 2.1 Poprawa warunków zamieszkania mieszkańców obszaru rewitalizacji	
Odpowiedzialność do realizacji: Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa w Mońkach, ul. Wyzwolenia 6	Szacunkowy termin realizacji II kwartał 2018 roku- 31 grudnia 2018 roku
Partnerzy w realizacji: -	Szacunkowy koszt realizacji 80 000 zł
Potencjalne źródła finansowania: RPO Województwa Podlaskiego – działanie 8.6, środki własne	

Źródło: opracowanie własne na podstawie karty przedsięwzięcia

Tabela 16. Opis przedsięwzięcia nr 5 – zadanie 3

Tytuł przedsięwzięcia Utworzenie stref rekreacji i wypoczynku dla zróżnicowanych grup odbiorców/mieszkańców obszaru rewitalizacji Zadanie 3. Budowa placów zabaw dla dzieci na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej w Mońkach	
Opis przedsięwzięcia <p>Jednym z głównych problemów miasta jest wysoki wskaźnik migracji, co powoduje że coraz trudniej zatrzymać młode osoby i rodziny do zamieszkiwania w Mońkach. Jedną z przyczyn dla których rodziny przesiedlają się są warunki mieszkaniowe, rynek pracy ale też dostęp do infrastruktury szkolnej i społecznej skierowanej do dzieci i młodzieży. Jednym z elementów niezbędnych do powstrzymania stałej migracji z Mońek jest też stworzenie warunków życia (zamieszkiwania) zbliżonych do tych w większych miejscowościach, zwiększających satysfakcję z zamieszkiwania w Mońkach. Place zabaw są miejscem wypoczynku i rekreacji, gdzie zawiązują się relacje społeczne wśród dzieci i ich opiekunów. Obecnie w wielu miejscach na placach zabaw znajdują się urządzenia przestarzałe, mocno wyeksploatowane. Celem projektu jest zainstalowanie nowych urządzeń i wymiana starych, co zdecydowanie wpłynie na bezpieczeństwo i atrakcyjność placów zabaw, a w konsekwencji na większą satysfakcję z zamieszkiwania na obszarze rewitalizacji.</p>	
Komplementarność przedsięwzięcia pomiędzy sferami: Przedsięwzięcie przyczyni się do rozwiązania następujących problemów w sferach:	
<p>– Sfera społeczna: Niedostateczna oferta spędzania czasu wolnego dla młodzieży i dorosłych na osiedlach, rosnący wskaźnik migracji</p> <p>– Sfera przestrzenno-funkcjonalna: Niskiej jakości/brak miejsc rekreacji na świeżym powietrzu</p>	

Tytuł przedsięwzięcia Utworzenie stref rekreacji i wypoczynku dla zróżnicowanych grup odbiorców/mieszkańców obszaru rewitalizacji Zadanie 3. Budowa placów zabaw dla dzieci na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej w Mońkach	
Wskaźnik produktu: · Zagospodarowana przestrzeń – szt. 1	Sposób oceny i miary · Protokół odbioru
Wskaźnik rezultatu: · Podwyższenie poziomu zadowolenia z zamieszkiwania na obszarze objętym rewitalizacją	Sposób oceny i miary · Przeprowadzone na tym obszarze badanie ankietowe i porównanie ich wyników z badaniami przeprowadzonym w ramach Diagnozy
Lokalizacja zadania/przedsięwzięcia: obszar rewitalizacji – pomiędzy budynkami Wyzwolenia 2 i Wyzwolenia 2A (działka nr 570/5) – Wojska Polskiego 34-40 (działka nr 1669/2) – Wyzwolenia 11A (działka nr 1016/13) – Tysiąclecia 7-9 (działka nr 98/4) – Wyzwolenia 6 (działka nr 999/10) – Wojska Polskiego 48-50 (działki nr 1706/2 i 1706/3) – Tysiąclecia 25A (działka nr 1706/6) – pomiędzy budynkami Wojska Polskiego 44 i 48 (działka nr 1706/2) – pomiędzy budynkami Tysiąclecia 25C i 25D (działka nr 1706/6)	
Powiązanie z celami rewitalizacji: 2.1 Poprawa warunków zamieszkania mieszkańców obszaru rewitalizacji	
Odpowiedzialność do realizacji: Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa w Mońkach, ul. Wyzwolenia 6	Szacunkowy termin realizacji III kwartał 2017 - 31 grudnia 2020 roku
Partnerzy w realizacji: -	Szacunkowy koszt realizacji 400.000
Potencjalne źródła finansowania: RPO Województwa Podlaskiego – działanie 8.6, środki własne	

Źródło: opracowanie własne na podstawie karty przedsięwzięcia

Tabela 17. Opis przedsięwzięcia nr 6

Tytuł przedsięwzięcia Montaż domofonów w drzwiach wejściowych w budynkach Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej w Mońkach
Opis przedsięwzięcia W budynkach Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko - Własnościowej położonych na terenie osiedli „Centrum” i „Maliny” nie ma obecnie zamontowanych domofonów. Ze względu to iż budynki nie mają domofonów, a wejście do budynku nie jest strzeżone, mieszkańcy nie mają kontroli nad ilością i osobami wchodzącymi do budynku. W rezultacie klatki schodowe i wejścia główne do budynków są stale zanieczyszczone przez osoby spożywające używki. Problem jest dotkliwy i uniemożliwiający codzienne funkcjonowanie mieszkańców, zwłaszcza na brak interwencji służb porządkowych. Spółdzielnia Mieszkaniowa rokrocznie, szczególnie w okresie letnim, odnotowuje bardzo dużo zgłoszeń zakłócania porządku publicznego w wiatrołapach i na klatkach schodowych. Ograniczenie swobodnego dostępu do klatki schodowej musi skutkować zmniejszeniem liczby tego typu zdarzeń. Przyniesie to poprawę satysfakcji z zamieszkiwania w Mońkach, poprawi komfort mieszkania i zwiększy poczucie bezpieczeństwa. Wykonywane zadania adresowane są do wszystkich grup ujętych jako główni adresaci działań rewitalizacyjnych. Przedsięwzięcie polegać będzie na montażu domofonów w drzwiach wejściowych do klatek schodowych we wszystkich budynkach na osiedlach: „Centrum” i „Maliny” Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej w Mońkach położonych na terenie obszaru rewitalizacji.
Komplementarność przedsięwzięcia pomiędzy sferami: Przedsięwzięcie przyczyni się do rozwiązania następujących problemów w sferach:

Tytuł przedsięwzięcia Montaż domofonów w drzwiach wejściowych w budynkach Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej w Mońkach	
<p>– Sfera społeczna: Akty wandalizmu i zakłócania porządku publicznego Wysoki wskaźnik migracji mieszkańców</p> <p>– Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna: Zły stan techniczny budynków</p>	
Wskaźnik produktu:	Sposób oceny i miary
· Liczba zainstalowanych domofonów	· Protokół odbioru
Wskaźnik rezultatu:	Sposób oceny i miary
· wzrostu poziomu bezpieczeństwa · podwyższenie poziomu zadowolenia z zamieszkiwania na obszarze objętym rewitalizacją przyczyni się do zmniejszenia się ujemnego wskaźnika migracji.	· Przeprowadzone na tym obszarze badanie ankietowe i porównanie ich wyników z badaniami przeprowadzonym w ramach Diagnozy.
Lokalizacja zadania/przedsięwzięcia: Obszar rewitalizacji: Domofony zostaną zamontowane w budynkach na osiedlu "Centrum" ul. Wyzwolenia (numery działek 570/5, 1016/13, 999/10, 982/4 – ul. Tysiąclecia, 1698/2-ul. Tysiąclecia/Wąska) i osiedlu „Maliny” (numery działek: 1699/2-między Tysiąclecia a Al. Niepodległości, 1706/2- Wojska Polskiego, 1706/3-Jagodowa przy Wojska Polskiego, 1706/5 i 1706/6-między Tysiąclecia a Jagodową)	
Powiązanie z celami rewitalizacji: 2.1 Poprawa warunków zamieszkania mieszkańców obszaru rewitalizacji	
Odpowiedzialność do realizacji: Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa w Mońkach, ul. Wyzwolenia 6	Szacunkowy termin realizacji III kwartał 2017 roku-31 grudnia 2021 roku
Partnerzy w realizacji: -	Szacunkowy koszt realizacji 200 000 zł
Potencjalne źródła finansowania: RPO Województwa Podlaskiego – działanie 8.6, środki własne	

Źródło: opracowanie własne na podstawie karty przedsięwzięcia

Tabela 18. Opis przedsięwzięcia nr 7

Tytuł przedsięwzięcia Zagospodarowanie przestrzeni publicznych w obszarze rewitalizacji
Opis przedsięwzięcia Decydujący wpływ na zrównoważony rozwój miasta Mońki oraz obszaru rewitalizacji ma właściwe zagospodarowanie przestrzenne oraz odpowiedni poziom infrastruktury technicznej. Rozwój powinien odbywać się z poszanowaniem środowiska i z zachowaniem panującego krajobrazu. Na obszarze rewitalizacji skoncentrowane są usługi o znaczeniu ponadlokalnym z zakresu administracji publicznej, służby zdrowia, szkolnictwa średniego i wyższego, bankowości, otoczenia biznesu i rolnictwa, z których korzystają nie tylko mieszkańcy Gminy Mońki ale również mieszkańcy całego powiatu monieckiego. Rozwinięta sieć palcówek handlowych w pełni zaspokaja potrzeby mieszkańców gminy i powiatu. Również w mieście funkcjonują największe zakłady przemysłowe powiatu monieckiego, głównie zajmujące się przetwórstwem rolno - spożywczym i zaopatrujące się w surowce u producentów rolnych nie tylko z terenu Gminy Mońki oraz z gmin sąsiednich. Do ogólnodostępnych terenów publicznych na terenie miasta zaliczane są: · Skwery na ul. Dworcowej - przy dworcu PKP oraz przy dworcu PKS, · tereny położone wzdłuż Alei Niepodległości: teren byłego placu zabaw, plac im. Czesława Gartycha, skwer przy Szpitalu, Amfiteatr Miejski. Celami projektu są: · Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rewitalizację ogólnodostępnych terenów publicznych w celu przywrócenia im funkcji społecznych z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych. · Poprawa bezpieczeństwa i estetyki przestrzeni.

Tytuł przedsięwzięcia

Zagospodarowanie przestrzeni publicznych w obszarze rewitalizacji

Skwer przy dworcu PKP oraz przy dworcu PKS położony jest przy ul. Dworcowej. Zostały one wybudowane w latach 60 ubiegłego wieku. Miały pełnić funkcje rekreacyjne dla mieszkańców miasta oraz osób przejezdnych. Z upływem czasu degradacji uległa nawierzchnia przejść i chodników, drzewa i krzewy nadmiernie się rozrosły, urządzenia małej infrastruktury uległy zniszczeniu. Nie działa oświetlenie skweru przy dworcu PKP. Tereny te przestały pełnić swoje funkcje. Ich wygląd negatywnie wpływa na estetykę tej obszaru rewitalizacji. Jest to szczególnie ważne, gdyż tereny te są wizytówką miasta. W 2014 roku PKS Białystok sprzedał prywatnemu podmiotowi dworzec PKS (ma tu powstać galeria handlowa). Z tego też powodu w bezpośrednim sąsiedztwie skwerów zostały ustawione 2 przystanki bez wiaty i ławek. Nieczynny jest budynek dworca PKP. Wprawdzie udostępniony jest korytarz na poczekalnię, ale jego wygląd nie zachęca do korzystania. Skwery stały się również miejscem obsługi podróżnych, którzy oczekują tu na autobusy i pociągi. Według informacji uzyskanych od przewoźników z przystanków w Mońkach w dni robocze korzysta 2 razy dziennie ponad 3 300 pasażerów.

Celem projektu jest odtworzenie zagospodarowania terenów o powierzchni 5 886,5 m² położonych w sąsiedztwie dworca PKP i byłego dworca PKS przy ul. Dworcowej poprzez przebudowanie przejść, chodników oraz części jezdni przy dworcu PKP, zagospodarowanie terenów zielonych, ustawienie elementów małej architektury z ustawieniem wiat przystankowych, przebudowę oświetlenia na skwerze przy dworcu PKP oraz wymianę nasadzeń. Pozwoli to zamienić zdegradowany teren w wizytówkę miasta oraz przywrócić mu dawne funkcje do pełnienia których zostały wybudowane: rekreacyjną i obsługi podróżnych. Jakość pełnionych funkcji skwerów znacznie podnosi bezpośrednie sąsiedztwo publicznej toalety. Korzystanie ze skwerów jest nieodpłatne. Skwery będą dostępne dla niepełnosprawnych.

Plac zabaw przy Al. Niepodległości został wybudowany w 2002 r. Wraz z upływem czasu urządzenia do zabawy uległy zniszczeniu i stanowiły zagrożenie. Dlatego też w roku 2014 zostały usunięte. Mieszkańcy centrum miasta zostali w ten sposób pozbawieni dostępu do miejsca zabawy dzieci i odpoczynku dorosłych.

Plac zabaw położony jest w centrum miasta przy Alei Niepodległości. Jego rewitalizacja polegać będzie również na odtworzeniu placu o powierzchni 1 386,7 m² z małą architekturą, z zielenią i z elementami do rekreacji i ćwiczeń. Z uwagi na dostosowanie się do zapotrzebowania mieszkańców, plac podzielony będzie na strefy wiekowe - dla dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym również niepełnosprawnych. Plac będzie świetnym miejscem rekreacji i wypoczynku mieszkańców. Dodatkowo atrakcyjność tego miejsca podnosi bezpośrednie sąsiedztwo publicznej toalety.

Plac im. Czesława Gartycha położony bezpośrednio przy Al. Niepodległości - stan techniczny urządzeń jest dobry. Odtworzenia wymaga chodnik przy Al. Niepodległości oraz nasadzenia wzdłuż ulicy.

Skwer przy Szpitalu wybudowany został w latach 60 ubiegłego wieku. Wymaga on całkowitego odtworzenia alejek, małej architektury oraz nowych nasadzeń. Z uwagi na planowane powiększenie parkingów, odrestaurowanie skweru uzależnione jest od remontu ul. Wyzwolenia oraz Al. Niepodległości.

Amfiteatr Miejski wybudowany został w latach 70 ubiegłego wieku na terenie parku miejskiego przylegającego do Al. Niepodległości. Pierwotnie składał się z widowni oraz sceny. Z uwagi na stan techniczny scena została rozebrana i na jej miejscu urządzono plac na ustawienie sceny ruchomej. Widownia nie posiada zadaszenia i wybudowane ławki drewniane na konstrukcji betonowej cały czas narażone są na niszczące zmiennych warunków atmosferycznych. Widownia wymaga ciągłych remontów. Konstrukcja ławek utrudnia utrzymanie ich w czystości, co jest szczególnie ważne przy braku zadaszenia. Bardzo często zdarzają się przypadki zabrudzenia a nawet zniszczenia garderoby przez uczestników imprez.

Amfiteatr zbudowany jest w Parku Miejskim przy Alei Niepodległości. Rewitalizacja amfiteatru obejmować będzie przebudowę siedzisk widowni z drewnianych na stelażu betonowym na betonowe z plastikowymi krzesłkami. Roboty budowlane będą prowadzone na powierzchni 650 m². Przed widownią wydzielone będą miejsca dla osób niepełnosprawnych. Dodatkowo w ramach projektu planuje się wybudowanie na każdym obiekcie instalacji monitoringu, które będą podłączone do rejestratora znajdującego się w serwerowni Urzędu Miejskiego w Mońkach poprzez sieć światłowodową operatora lokalnego. Poprawi to bezpieczeństwo osób korzystających z terenów publicznych oraz zmniejszy do minimum niebezpieczeństwo zdewastowania ich przez wandalów. Instalacje te będą uzupełnieniem wybudowanego w roku 2014 monitoringu miejskiego.

Tytuł przedsięwzięcia**Zagospodarowanie przestrzeni publicznych w obszarze rewitalizacji**

W wyniku realizacji projektu zostanie kompleksowo zrewitalizowana przestrzeń publiczna o powierzchni 7 923 m² znajdująca się w obszarze rewitalizacji, który zamieszkały jest przez 40 % populacji miasta i 27% mieszkańców gminy, tj. 4 091 mieszkańców. Poprawi się estetyka miasta, co poprawi jego atrakcyjność turystyczną. Mieszkańcy zyskają tereny rekreacyjne, na których będą mogli godnie odpoczywać i spotykać. Dodatkowo ponad 3 300 pasażerów linii autobusowych i PKP będzie mogło korzystać z małej architektury skwerów oczekując na przyjazd autobusu, czy też pociągu. Dostosowanie przestrzeni do potrzeb osób niepełnosprawnych zapobiegnie ich wykluczeniu oraz dyskryminacji.

Projekt dzieli się na 5 zadań:

W wyniku realizacji projektu:

- zostaną odtworzone 3 obiekty infrastrukturalne - 2 skwery i plac zabaw o łącznej pow. 7273,2 m², w tym pow. zielona (trawnik) - 2 286 m², z kostki brukowej i granitowej - 2 611,4 m², z tłuczni i żwiru płukanego - 696, z piasku - 808 m² i z kory - 871 m²,
- przebudowana będzie widownia o powierzchni 650 m² z 794 miejscami siedzącymi,
- wybudowane zostaną 4 instalacje monitoringu złożone łącznie z 10 kamer, okablowania i niezbędnych urządzeń podłączone poprzez istniejącą sieć światłowodową operatora lokalnego do rejestratora zamontowanego w serwerowni Urzędu Miejskiego w Mońkach,
- ustawione będą 2 wiaty przystankowe, 11 zestawów do zabaw i ćwiczeń, 9 zestawów do ćwiczeń, 25 ławek, 19 śmietniczek, studnia abisyńska oraz będzie powieszony 1 zegar.
- posadzonych będzie 25 drzew, 748 krzewów oraz 683 byliny.

Komplementarność przedsięwzięcia pomiędzy sferami:

Przedsięwzięcie przyczyni się do rozwiązania następujących problemów w sferach:

– **Sfera społeczna:**

- ubóstwo, bezrobocie, niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym,

– **Sfera przestrzenno-funkcjonalna**

- niska jakość oraz degradacja przestrzeni publicznej oraz jej niedostosowanie do funkcji jaką powinna pełnić

Wskaźnik produktu:

- Liczba zrewitalizowanych terenów publicznych – 4 szt.
- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych – 4 szt.
- Powierzchnia zrewitalizowanych terenów – 7923 m²

Sposób oceny i miary

- inwentaryzacja geodezyjna powykonawcza oraz protokół odbioru końcowego. Ponadto poszczególne tereny inwestycyjne ujęte będą w ewidencji środków trwałych znajdującej się w Urzędzie Miejskim w Mońkach. Monitorowanie tego wskaźnika polegać będzie na kontrolowaniu zapisów w ewidencji.

Wskaźnik rezultatu:

- wzrost jakości życia

Sposób oceny i miary

- Przeprowadzone na tym obszarze badanie ankietowe i porównanie ich wyników z badaniami przeprowadzonym w ramach Diagnozy.

Lokalizacja zadania/przedsięwzięcia:

Zadanie 1 - zagospodarowanie skweru przy ul. Dworcowej przy dworcu PKP w Mońkach - na działkach 490/35, 490/42, 490/43, Zadanie 2 - zagospodarowanie skweru „Na rozjeździe” przy ul. Dworcowej w Mońkach - na działkach 1234 i 490/35,

Zadanie 3 - zagospodarowanie placu zabaw dla dużych i małych przy Al. Niepodległości - na działce nr 1024/4,

Zadanie 4 - przebudowa widowni Amfiteatru w Mońkach - na działce nr 192/1.

Zadanie 5 - budowa monitoringu na skwerze przy ul. Dworcowej przy dworcu PKP, na skwerze „Na rozjeździe” przy ul. Dworcowej, na placu zabaw przy Al. Niepodległości i na widowni w Amfiteatrze - na działkach 1024/4,1234, 490/35,192/1.

Powiązanie z celami rewitalizacji:

2.1. Poprawa warunków zamieszkania mieszkańców obszaru rewitalizacji

Odpowiedzialność do realizacji:

Jednostka samorządu terytorialnego Gmina Mońki

Szacunkowy termin realizacji

IV kwartał 2017 roku- IV kwartał 2018 roku

Partnerzy w realizacji:**Szacunkowy koszt realizacji**

Tytuł przedsięwzięcia Zagospodarowanie przestrzeni publicznych w obszarze rewitalizacji	
-	999 542,74
Potencjalne źródła finansowania: RPO Województwa Podlaskiego – działanie 8.6, środki własne	

Źródło: opracowanie własne na podstawie karty przedsięwzięcia

Tabela 19. Opis przedsięwzięcia nr 8

Tytuł przedsięwzięcia Termomodernizacja budynku Wyzwolenia 18 w Mońkach	
Opis przedsięwzięcia Budynek jest zaniedbany infrastrukturalnie i technicznie. Jest to ostatni w Mońkach budynek wielorodzinny, w którym do chwili obecnej nie przeprowadzono żadnych prac termomodernizacyjnych. Z Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji wynika jednoznacznie, że wszelkie działania rewitalizacyjne powinny być kierowane głównie do osób borykających się z problemami finansowymi (bezrobotnych, szczególnie młodzieży oraz seniorów). Poprawi to jakość życia, zmniejszy poziom wykluczenia społecznego i ubóstwa. Zaproponowane zadanie do realizacji w ramach programu rewitalizacji przyczyni się do poprawy standardu życia w obszarze rewitalizacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Kompleksowa termomodernizacja budynku dotyczyć ma wyłącznie części wspólnych i ma polegać na: dociepleniu ścian zewnętrznych, dociepleniu stropu piwnicznego, dociepleniu stropu nad ostatnią kondygnacją, wstawieniu zaworów podpionowych na c.o. i termostatycznych na c.w.u., wykonanie płukania instalacji c.o., wykonanie zabezpieczenia przeciwwilgociowego fundamentów budynku (pionowego i w razie potrzeby poziomego). Zakres prac wynikać będzie z audytu energetycznego wykonanego na potrzeby tej inwestycji. Termomodernizacja w istotny sposób przyczyni się do zmniejszenia kosztów związanych z ogrzewaniem - zmniejszeniu ulegną czynsze. Wpłynie to na poprawę sytuacji finansowej emerytów zamieszkujących w budynku, którzy stanowią najliczniejszą grupę mieszkańców Wspólnoty.	
Komplementarność przedsięwzięcia pomiędzy sferami: Przedsięwzięcie przyczyni się do rozwiązania następujących problemów w sferach: – Sfera społeczna: Niski komfort życia części mieszkańców – Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna: Niska jakość ładu przestrzennego	
Wskaźnik produktu: · Liczba budynków mieszkalnych poddanych termomodernizacji – szt. 1	Sposób oceny i miary · Protokół odbioru
Wskaźnik rezultatu: Zwiększenie poziomu zadowolenia z miejsca zamieszkania ·	Sposób oceny i miary · Dane twarde efektów uzyskanych w wyniku termomodernizacji + dane ankietowe wskazujące na poziom na poziom zadowolenia z zamieszkiwania i porównanie tego wyniku z danymi ankietowymi sprzed termomodernizacji.
Lokalizacja zadania/przedsięwzięcia: – Budynek mieszkaniowy wielorodzinny Wyzwolenia 18 w Mońkach (oznaczonej w ewidencji gruntów numerem 297/2)	
Powiązanie z celami rewitalizacji: 2.1 Poprawa warunków zamieszkania mieszkańców obszaru rewitalizacji	
Odpowiedzialność do realizacji: Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa w Mońkach, ul. Wyzwolenia 6	Szacunkowy termin realizacji II kwartał 2018 roku- III kwartał 2019 roku
Partnerzy w realizacji: -	Szacunkowy koszt realizacji 200 000 zł
Potencjalne źródła finansowania: RPO Województwa Podlaskiego – działanie 5.3, środki własne	

Źródło: opracowanie własne na podstawie karty przedsięwzięcia

6.2. Charakterystyka przedsięwzięć uzupełniających

Poza przedsięwzięciami głównymi planowana jest również realizacja przedsięwzięć uzupełniających. W ich realizacji zostanie uwzględniony szeroki aspekt partnerstwa z innymi podmiotami. Na etapie GPR nie są znane ich ramy finansowe oraz zakres organizacyjno-techniczny. Głównym założeniem przedsięwzięć uzupełniających jest wsparcie przedsięwzięć podstawowych, przez co przedsięwzięcia uzupełniające dotyczą w głównej mierze działań proinwestycyjnych i modernizacyjnych w przestrzeni miejskiej na terenie obszaru rewitalizacji. Ich realizacja będzie wspomagała osiągnięcie celów rewitalizacji.

Utworzenie nowych, atrakcyjnych przestrzeni publicznych stworzy możliwości do organizacji imprez i wydarzeń o charakterze społeczno-kulturalnym. Jednocześnie zwiększą się możliwości spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup społecznych, w tym grup szczególnie narażonych na wykluczenie społeczne.

Przedsięwzięcia uzupełniające

Tabela 20. Opis przedsięwzięcia uzupełniającego nr 1

Tytuł przedsięwzięcia Montaż systemu monitoringu na osiedlach „Centrum” i „Maliny”	
Opis przedsięwzięcia Mońki posiadają monitoring - jest on jednak ograniczony do kamer ustawionych w głównych, newralgicznych punktach układu komunikacyjnego (skrzyżowania ulic). Na terenie osiedli mieszkaniowych „Centrum” i „Maliny” nie ma niestety kamer monitorujących ten obszar. Z Diagnozy służącej do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji wynika, że bardzo istotnym dla mieszkańców Mońek elementem jest stan bezpieczeństwa na zamieszkiwanym przez nich terenie. Z ww. Diagnozy wynika jednoznacznie, że nie jest on zadowalający. Na obszarze miasta Mońki popełniono ponad dwa razy więcej przestępstw niż na obszarze wiejskim. Łącznie w mieście Mońki popełniono prawie 27 proc. ogólnej liczby przestępstw powiatu monieckiego. Do kategorii występujących najczęściej należą: przestępstwa przeciwko mieniu, kradzieże z włamaniem, kradzieże cudzej rzeczy, uszkodzenie rzeczy, przestępczość narkotykowa oraz bójki lub pobicia. Duża ich część ma miejsce w przestrzeni publicznej na terenie osiedli „Centrum” i „Maliny”. Stąd też zaproponowane przez nas zadanie do realizacji w ramach programu rewitalizacji powinno w znaczący sposób wpłynąć na zmniejszenie liczby przestępstw popełnianych na tym obszarze i zwiększeniu poczucia bezpieczeństwa.	
Komplementarność przedsięwzięcia pomiędzy sferami: Przedsięwzięcie przyczyni się do rozwiązania następujących problemów w sferach: – Sfera społeczna: Niski poziom poczucia bezpieczeństwa	
Lokalizacja zadania/przedsięwzięcia: Obszar rewitalizacji: Montaż systemu monitoringu na osiedlu „Centrum” (numery działek: 570/5, 1016/13, 999/10, 982/4, 1698/2) i osiedlu „Maliny” (numery działek: 1699/2, 1706/2, 1706/3, 1706/5 i 1706/6)	
Powiązanie z celami rewitalizacji: 2.1 Poprawa warunków zamieszkania mieszkańców obszaru rewitalizacji	
Odpowiedzialność do realizacji: Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa w Mońkach, ul. Wyzwolenia 6	Szacunkowy termin realizacji II kwartał 2018 roku- IV kwartał 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie karty przedsięwzięcia

Tabela 21. Opis przedsięwzięcia uzupełniającego nr 2

Tytuł przedsięwzięcia	
Odnowienie infrastruktury komunikacyjnej, ciągów pieszych, parkingów oraz dróg osiedlowych na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej	
Opis przedsięwzięcia	
Zadania do realizacji dotyczą wymiany starej, zniszczonej mocno i zdegradowanej nawierzchni na nowe, estetyczne i trwale nawierzchnie chodników, parkingów i osiedlowych dróg dojazdowych należących do Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej w Mońkach wymagających pilnej rewitalizacji. Jednym z elementów niezbędnych do powstrzymania stałej migracji z Mońek jest stworzenie warunków życia (zamieszkiwania) zbliżonych do tych w większych miejscowościach. Poprawa satysfakcji z zamieszkiwania w Mońkach może skutkować choćby znalezieniem pracy w innej miejscowości (np. w Białymstoku), ale utrzymaniem dotychczasowego miejsca zamieszkania. Celem przedsięwzięcia jest poprawa infrastruktury technicznej wokół budynków mieszkalnych na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej oraz podniesienie standardu życia. W ramach przeprowadzanych inwestycji i prac remontowych zostaną zlikwidowane bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych oraz instalacje stojaków rowerowych w pobliżu chodników.	
Komplementarność przedsięwzięcia pomiędzy sferami: Przedsięwzięcie przyczyni się do rozwiązania następujących problemów w sferach:	
– Sfera społeczna: Niska jakość życia części mieszkańców	
– Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna: Zły stan techniczny głównych ciągów komunikacyjnych (dróg, chodników, parkingów)	
Lokalizacja zadania/przedsięwzięcia: Obszar rewitalizacji – osiedla budynków wielorodzinnych	
Powiązanie z celami rewitalizacji: 2.2 Poprawa funkcjonalności i użyteczności przestrzeni publicznej	
Odpowiedzialność do realizacji: Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa w Mońkach, ul. Wyzwolenia 6	Szacunkowy termin realizacji III kwartał 2017 roku-31 grudnia 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie karty przedsięwzięcia

Tabela 22. Opis przedsięwzięcia uzupełniającego nr 3

Tytuł przedsięwzięcia	
Modernizacja dróg powiatowych będących główną osią komunikacyjną miasta Mońki i obszaru rewitalizacji	
Opis przedsięwzięcia	
Nawierzchnia asfaltowa z licznymi nierównościami podłużnymi i poprzecznymi, posiada liczne spękania siatkowe oraz ubytki i deformacje. Istniejące chodniki są w bardzo złym stanie technicznym, a wykonane z płytek chodnikowych posiadają liczne ubytki. Droga nie posiada kanalizacji deszczowej i odpowiedniego odwodnienia. Szczególnie stan techniczny ulic w centrum miasta (Al. Niepodległości, ul. Wyzwolenia i Wojska Polskiego - ulice powiatowe) nie odpowiada potrzebom mieszkańców i funkcjonujących tu podmiotów (bardzo zniszczona nawierzchnia jezdni, zbyt mała liczba miejsc parkingowych). Ma to bezpośredni wpływ na warunki życia mieszkańców oraz koszty funkcjonowania podmiotów gospodarczych. Zarządcą dróg jest Starostwo Powiatowe w Mońkach, jednakże ze względu na wysokie koszty inwestycji gmina partycypuje w kosztach modernizacji głównych ciągów komunikacyjnych, co przyczynia się do podniesienia jakości życia w mieście (Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Mońki na lata 2014-2020). W celu zrównoważonego rozwoju miasta i tworzenia spójnych układów komunikacyjnych Miasta Mońki, nawierzchnia drogi musi uzyskać odpowiednią nośność i stateczność konstrukcji oraz warunki użytkowe zgodne z przeznaczeniem drogi publicznej kategorii Z. Rezultatem przedsięwzięcia będzie poprawa jakości życia, bezpieczeństwa, zwiększenie dostępności komunikacyjnej oraz zaspokajania podstawowych potrzeb społeczności lokalnej. Zakres robót obejmuje wykonanie:	
<ul style="list-style-type: none"> · nowej nawierzchni, · chodników, · parkingów, · przebudowy skrzyżowania z ulicami powiatowymi oraz gminnymi, · kanalizacji deszczowej. 	

Tytuł przedsięwzięcia

Modernizacja dróg powiatowych będących główną osią komunikacyjną miasta Mońki i obszaru rewitalizacji

Komplementarność przedsięwzięcia pomiędzy sferami:

Przedsięwzięcie przyczyni się do rozwiązania następujących problemów w sferach:

– **Sfera społeczna:**

Średni poziom zadowolenia z miejsca zamieszkania

Niski poziom poczucia bezpieczeństwa

– **Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna:**

Zły stan ciągów komunikacyjnych w centrum miasta

Lokalizacja zadania/przedsięwzięcia:

Obszar rewitalizacji:

1. Droga powiatowa Nr 2360 B Aleja Niepodległości wraz z drogami powiatowymi Nr 2372 B ul. Wyzwolenia i Nr 2369 B ul. Tysiąclecia w Mońkach na długości 1178,00 mb
2. Przebudowa drogi powiatowej Nr 2374 B ul. Dworcowa w Mońkach
3. Przebudowa drogi powiatowej Nr 2372 B ul. Wyzwolenia w Mońkach
4. Przebudowa drogi powiatowej Nr 2369 B ul. Tysiąclecia w Mońkach
5. Przebudowa drogi powiatowej Nr 2371 B ul. Wojska Polskiego w Mońkach

Powiązanie z celami rewitalizacji:

2.2 Poprawa funkcjonalności i użyteczności przestrzeni publicznej

Odpowiedzialność do realizacji:

Powiat moniecki

Szacunkowy termin realizacji

1. II kwartał 2018 r.- IV kwartał 2018 r.
2. II kwartał 2019 r. - IV kwartał 2019 r.
3. II kwartał 2019 r. - IV kwartał 2019 r.
4. II kwartał 2020 - IV kwartał 2020
5. II kwartał 2020 - IV kwartał 2020

*Źródło: opracowanie własne na podstawie karty przedsięwzięcia***Tabela 23. Opis przedsięwzięcia uzupełniającego nr 4****Tytuł przedsięwzięcia**

Modernizacja parkingu przy MOK

Opis przedsięwzięcia

Budynek Monieckiego Ośrodka Kultury jest ważnym obiektem na mapie miasta. Stanowi centrum życia kulturalnego miasta. Obecna nawierzchnia parkingu jest mocno zniszczona, nierówności powodują zagrożenie dla ruchu. W okresie wiosenno –jesiennym teren podmywany jest przez zalegającą wodę.

Celem przedsięwzięcia jest poprawienie bezpieczeństwa, dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych, polepszenie estetyki i wyglądu otoczenia. Z parkingu korzystają uczestnicy imprez kulturalnych, również mieszkańcy okolicznych bloków należących do Spółdzielni Mieszkaniowej w tym osoby niepełnosprawne, dlatego konieczne jest przeprowadzenie prac remontowych na tym obszarze.

Zakres działań będzie obejmował wymianę nawierzchni parkingu wraz z wjazdem oraz zbudowanie nowej infrastruktury podziemnej.

Komplementarność przedsięwzięcia pomiędzy sferami:

Przedsięwzięcie przyczyni się do rozwiązania następujących problemów w sferach:

– **Sfera społeczna:**

Niski poziom poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania

Migracja ludności

Średni poziom zadowolenia z miejsca zamieszkania.

– **Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna:**

Utrudniony dostęp do obiektów użyteczności publicznej

Zły stan infrastruktury technicznej przy obiektach infrastruktury społecznej

Lokalizacja zadania/przedsięwzięcia:

Obszar rewitalizacji - Białołocka 25, Mońki

Powiązanie z celami rewitalizacji:

2.2 Poprawa funkcjonalności i użyteczności przestrzeni publicznej

Odpowiedzialność do realizacji:**Szacunkowy termin realizacji**

Tytuł przedsięwzięcia Modernizacja parkingu przy MOK	
Moniecki Ośrodek Kultury	II kwartał 2018 – 31.12.2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie karty przedsięwzięcia

Tabela 24. Opis przedsięwzięcia uzupełniającego nr 5

Tytuł przedsięwzięcia Modernizacja systemu ciepłowniczego Moniek (na obszarze rewitalizacji) w celu podniesienia jego sprawności oraz efektywnego wykorzystania energii cieplnej	
Opis przedsięwzięcia Opis istniejącego stanu: Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej (PEC) jest największym dostawcą ciepła w mieście. Przystarzała sieć ciepłownicza i zły stan techniczny sieci powodują występowanie awarii oraz dużych strat ciepła w trakcie przesyłu. Problem ten został dostrzeżony w diagnozie w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Mońki na lata 2014-2020 oraz w Planie gospodarki niskoemisyjnej (aktualizacja w 2016 r.). Ze względu na postępującą termomodernizację bloków i zmniejszone zapotrzebowanie ciepła, efektywność funkcjonowania ciepłowni jest obniżona. Ciepłownia wymaga modernizacji, podczas której zostaną wdrożone rozwiązania z wykorzystaniem alternatywnych źródeł energii. Celem przedsięwzięcia jest poprawienie sprawności źródła ciepła poprzez modernizację ciepłowni miejskiej, wymianę i rozbudowę miejskich sieci ciepłych oraz modernizacja węzłów ciepłych. Zgodnie z Planem gospodarki niskoemisyjnej „PEC jest jednym z głównych źródeł emisji substancji wpływającej na jakość powietrza, w tym i na zawartość w powietrzu gazów cieplarnianych. Konieczne jest podjęcie działań mających na celu zwiększenie sprawności cieplnej kotłów PEC. (...) W gminie Mońki, głównym źródłem emisji substancji wpływających na jakość powietrza w tym i na zawartość w powietrzu gazów cieplarnianych są m.in. Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Mońkach PEC - eksploatuje trzy kotły o wydajności maksymalnej łącznej 14,538 MW. Nośnikiem energii cieplnej jest węgiel kamienny (miat).”	
Komplementarność przedsięwzięcia pomiędzy sferami: Przedsięwzięcie przyczyni się do rozwiązania następujących problemów w sferach: – Sfera społeczna: Niska jakość życia części mieszkańców – Sfera przestrzenno-funkcjonalna: Zły stan techniczny infrastruktury ciepłowniczej – Sfera środowiskowa: Występowania zjawiska niskiej emisji	
Lokalizacja zadania/przedsięwzięcia: Obszar rewitalizacji	
Powiązanie z celami rewitalizacji: 2.1. Poprawa warunków zamieszkania mieszkańców obszaru rewitalizacji	
Odpowiedzialność do realizacji: Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej ul. Mickiewicza 54, Mońki	Szacunkowy termin realizacji II kwartał 2017 – IV kwartał 2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie karty przedsięwzięcia

W poniższej tabeli zaprezentowano komplementarność projektów uzupełniających z projektami podstawowymi.

Tabela 25. Komplementarność projektów głównych z uzupełniającymi

Projekty uzupełniające	Projekty główne									
	Budowa Mediateki wraz z ofertą aktywizacyjną lokalną społeczności	Świetlica socjoterapeutyczna	Razem w przyszłość	Razem łatwiej	Plac rekreacji dla młodzieży i dorosłych wraz z miejscem piknikowym	Budowa siłowni na wolnym powietrzu na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej	Budowa placów zabaw dla dzieci na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej w Mońkach	Montaż domofonów w drzwiach wejściowych w budynkach Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej w Mońkach	Zagospodarowanie przestrzeni publicznych w obszarze rewitalizacji	Termomodernizacja budynku Wyzwolenia 18 w Mońkach
Montaż systemu monitoringu na osiedlach „Centrum” i „Maliny”	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Odnowienie infrastruktury komunikacyjnej, ciągów pieszych, parkingów oraz dróg osiedlowych na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej	X	X	X	X	X	X	X		X	
Modernizacja dróg powiatowych będących główną osią komunikacyjną miasta Mońki i obszaru rewitalizacji	X	X	X	X					X	

Modernizacja parkingu przy MOK			X	X						
Modernizacja systemu ciepłowniczego Moniek (na obszarze rewitalizacji) w celu podniesienia jego sprawności oraz efektywnego wykorzystania energii cieplnej										X

Źródło: opracowanie własne

7. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych – komplementarność Gminnego Programu Rewitalizacji

7.1. Komplementarność przestrzenna

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zapisane w Gminnym Programie Rewitalizacji gminy Mońki będą realizowane na obszarze rewitalizacji, a także w jego sąsiedztwie (przedsięwzięcie dotyczące utworzenia świetlicy socjoterapeutycznej jest zlokalizowane poza obszarem rewitalizacji), celem osiągnięcia jak najskuteczniejszej interwencji i koncentracji działań rewitalizacyjnych. Charakter działań rewitalizacyjnych został opracowany w oparciu o zdiagnozowane problemy i potrzeby rewitalizacyjne. Wszystkie prowadzone działania mają na celu zmniejszenie zjawisk kryzysowych (wykluczenia społecznego, bezrobocia, itd.). Lista została opracowana w taki sposób, by działania rewitalizacyjne były skierowane w pierwszej kolejności do mieszkańców obszarów rewitalizacji.

Dzięki kompleksowym działaniom w sferze społecznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej obszar rewitalizacji będzie mógł rozwijać się w sposób zrównoważony. Obszar rewitalizacji to ściśle centrum miasta, które dzięki realizacji GPR stanie się centrum życia społeczno-kulturalnego. Przedstawiona lista przedsięwzięć wskazuje, że podejmowane działania nie są wybiórczym działaniem, a ich wdrożenie będzie systemowym działaniem i odpowiedzią na zdiagnozowane problemy występujące na obszarze rewitalizacji. Dzięki temu problemy zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji będą rozwiązywane w miejscu ich występowania i nie będą przenoszone na inne tereny miasta.

7.2. Komplementarność problemowa

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zapisane w Gminnym Programie Rewitalizacji gminy Mońki wpisują się w założenia komplementarności problemowej co oznacza, że koncentrują się na kompleksowym rozwiązywaniu problemów zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji. Przedstawione działania rewitalizacyjne w pełni są zgodne ze strategicznymi decyzjami gminy na innych polach (zapisane w Planie Rozwoju Gminy Mońki na lata 2014-2020), co skutkuje lepszą koordynacją tematyczną i organizacyjną działań wspólnoty samorządowej.

Osiągnięcie zakładanych efektów przyczyni się do zwiększenia spójności obszaru rewitalizacji i zmniejszenia skali problemów występującym na tym terenie. Przewidziane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne przyczyniają się do realizacji celów operacyjnych i strategicznych. W związku z tym, że poszczególne cele powiązane są bezpośrednio z podsystem społecznym i przestrzennym – jeden projekt może wpisywać się w realizację kilku celów. Poniższa tabela pokazuje powiązania między celami oraz działaniami Programu Rewitalizacji i projektami rewitalizacyjnymi.

Tabela 26. Powiązanie przedsięwzięć podstawowych z kierunkami

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia podstawowego	Cel operacyjny	Kierunki
1.	Budowa Mediateki wraz z ofertą aktywizacyjną lokalną społeczność	1.1. Rozwój kapitału społecznego 2.2 Zwiększenie użyteczności infrastruktury społecznej i technicznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą	1.1.2. Programy profilaktyczne skierowane do osób wykluczonych społecznie i zagrożonych marginalizacją 2.2.1. Budowa mediateki
2.	Świetlica socjoterapeutyczna	1.1 Zmniejszony poziom ubóstwa i bezrobocia	1.1.2. Programy profilaktyczne skierowane do osób wykluczonych społecznie i zagrożonych marginalizacją
3.	Razem w przyszłość	1.1 Zmniejszony poziom ubóstwa i bezrobocia	1.1.1. Zwiększenie aktywizacji osób bezrobotnych 1.1.3. Programy rozwoju przedsiębiorczości wśród młodzieży i dorosłych
4.	Razem łatwiej	1.1 Zmniejszony poziom ubóstwa i bezrobocia	1.1.1. Zwiększenie aktywizacji osób bezrobotnych 1.1.3. Programy rozwoju przedsiębiorczości wśród młodzieży i dorosłych
5.	Utworzenie stref rekreacji i wypoczynku dla zróżnicowanych grup odbiorców/mieszkańców obszaru rewitalizacji	2.2. Poprawa funkcjonalności i użyteczności przestrzeni publicznej	2.2.4. Utworzenie miejsc rekreacji i stref odpoczynku w miejscu zamieszkania

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia podstawowego	Cel operacyjny	Kierunki
6.	Montaż domofonów w drzwiach wejściowych w budynkach Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko- Własnościowej w Mońkach	2.1. Poprawa warunków zamieszkania mieszkańców obszaru rewitalizacji	2.1.1. Instalacja domofonów w blokach na terenie spółdzielni mieszkaniowej
7.	Zagospodarowanie przestrzeni publicznych w obszarze rewitalizacji	2.1. Poprawa warunków zamieszkania mieszkańców obszaru rewitalizacji	2.2.3. Bezpieczne miejsca rekreacji i wypoczynku – istniejące
8.	Termomodernizacja budynku Wyzwolenia 18 w Mońkach	2.1. Poprawa warunków zamieszkania mieszkańców obszaru rewitalizacji	2.1.3. Termomodernizacja budynków mieszkalnych

Źródło: opracowanie własne

7.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Dobra komunikacja, koordynacja oraz wdrożenie zasad wzajemnej współpracy Operatora Programu z realizatorami przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest kluczem do sukcesu poprawnie przeprowadzonego procesu rewitalizacji. Współpraca podmiotów zaangażowanych w realizację zadań rewitalizacyjnych została opisana w rozdziale dotyczącym wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji. W procesie wdrażania zapisów dokumentu udział będzie brać Komitet Rewitalizacji, który będzie składał się z osób o różnicowanym doświadczeniu, czego wynikiem będzie efekt synergii, wykorzystany do jak najbardziej efektywnego i sprawnego przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych.

7.4. Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa w Gminnym Programie Rewitalizacji gminy Mońki wyraża się w kontynuacji działań o charakterze aktywizacyjnym, realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mońkach. W latach 2013-2015 ośrodek realizował projekt systemowy pn. „Twoja przyszłość w Twoich rękach” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 - 2013, Priorytet VII – Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1 – Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałania 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki społecznej.

Projekt „Twoja przyszłość w Twoich rękach” adresowany był do osób bezrobotnych oraz nieaktywnych zawodowo, jednocześnie zagrożonych wykluczeniem społecznym, w wieku aktywności zawodowej, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Mońkach.

Priorytetowym celem projektu było zaktywizowanie 52 osoby niepracujące w roku 2013 oraz 80 osób w latach 2014/2015 w wieku aktywności zawodowej korzystające ze świadczeń pomocy społecznej na terenie miasta i gminy Mońki poprzez zastosowanie aktywnej integracji i pracy socjalnej.

Zakres wsparcia dla uczestników w ramach projektu obejmował zawarcie i realizację postanowień kontraktu socjalnego w tym finansowanie kosztów realizacji obejmujących następujące działania:

- indywidualne konsultacje psychologiczne,
- indywidualne doradztwo zawodowe,
- szkolenia zawodowe: sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej, prawo jazdy kat. B.,
- trening kompetencji i umiejętności społecznych,

- praca i/lub staż zawodowy dla osób w wieku 15-30 lat,
- terapię psychologiczną, rodzinną lub psychospołeczną dla rodzin lub osób z problemem przemocy domowej,
- zasiłki celowe.

W ten sposób beneficjenci ostatecznie uzyskali wiedzę i zdobyli nowe kwalifikacje zawodowe. Projekt miał na celu zwiększenie kwalifikacji zawodowych i zdobycie umiejętności umożliwiających ponowne wejście na rynek pracy oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu. Uczestnicy projektu uzyskali wsparcie ze strony doradcy zawodowego, psychologa oraz pracowników socjalnych.

7.5. Komplementarność źródeł finansowania

Zaangażowanie zróżnicowanych podmiotów i źródeł finansowania jest gwarancją ciągłości projektu, co oznacza że prowadzone działania rewitalizacyjne będą spójnie i harmonijnie wdrażane. Stabilne źródła finansowania gwarantują przeprowadzenie procesu rewitalizacji kompleksowo, realizując wszystkie z zapisanych przedsięwzięć, przeciwdziałając selektywnemu, uzależnionemu od źródeł zewnętrznych, wdrażania GPR. Zatem w celu jak najefektywniejszych działań należy zagwarantować by środki na realizację projektów pochodziły z sektora prywatnego, publicznego i pozarządowego. Źródła finansowania projektów zostały wskazane w opisie przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Priorytetowymi przedsięwzięciami są te, co do których:

- procedura pozyskania środków już została rozpoczęta, w trakcie opracowywania GPR
- istnieje wysokie prawdopodobieństwo pozyskania środków ze źródeł zewnętrznych, w tym środków z programów operacyjnych oraz środków z budżetu Państwa,
- możliwe jest wykorzystanie różnego rodzaju zasobów (w postaci zasobów rzeczowych oraz aktywności różnych podmiotów) dzięki czemu, możliwe jest obniżenie skali niezbędnych nakładów finansowych.

8. Szacunkowe ramy finansowe programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych

W procesie wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych kluczowa jest dywersyfikacja źródeł finansowania. Finansowanie z różnych źródeł (komplementarność finansowa) sprawia, że realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie efektywna i bezpieczna (zwiększa szanse na powodzenie i pełną realizację założeń). Dywersyfikacja źródeł finansowania daje możliwość korzystania zarówno z funduszy komercyjnych, jak i niekomercyjnych. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne mogą być realizowane przez różnorodne grupy podmiotów tj. przez podmioty z sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego.

Do pierwszego rodzaju źródeł finansowania (tj. komercyjnych) zalicza się przede wszystkim kredyty, pożyczki, obligacje komunalne. Ponadto wskazuje się, że niektóre działania mogą być wspierane przez środki własne przedsiębiorstw i innych podmiotów prywatnych i pozarządowych. Na etapie realizacji zapisów GPR bardzo istotna jest współpraca różnych podmiotów gwarantująca powodzenie wdrażanych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Wspomniany drugi rodzaj obejmuje źródła niekomercyjne. Wśród nich największe znaczenie mają środki własne budżetu gminy, fundusze europejskie, środki budżetu Państwa. Należy wspomnieć o tym, że fundusze europejskie są wyposażone w dedykowane działania, które można wykorzystać planując i realizując działania rewitalizacyjne.

Poniższa tabela prezentuje podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne wraz z wartością oraz źródłami finansowania (środki unijne, budżet państwa, środki własne – publiczne lub prywatne).

Tabela 27. Indykatywne ramy finansowe

	W %			W zł		
	Środki UE (EFS, EFRR, FS)	Budżet Państwa	Środki własne	Środki UE (EFS, EFRR, FS)	Budżet Państwa	Środki własne
Budowa Mediateki wraz z ofertą aktywizacyjną lokalną społeczność	85%	0%	15,00%	3 723 569,50 zł	- zł	657 100,50 zł
Świetlica socjoterapeutyczna	95%	0%	5,00%	199 500,00 zł	- zł	10 500,00 zł
Razem w przyszłość	93%	0%	6,96%	376 796,29 zł	- zł	28 186,83 zł
Razem łącznie	85%	9,44%	5,56%	300 840,50 zł	33 410,99 zł	19 678,51 zł
Plac rekreacji dla młodzieży i dorosłych wraz z miejscem piknikowym	95%	0%	5,00%	190 000,00 zł	- zł	10 000,00 zł
Budowa siłowni na wolnym powietrzu na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej	95%	0%	5,00%	76 000,00 zł	- zł	4 000,00 zł
Budowa placów zabaw dla dzieci na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej w Mońkach	95%	0%	5,00%	380 000,00 zł	- zł	20 000,00 zł
Montaż domofonów w drzwiach wejściowych w budynkach Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej w Mońkach	95%	0%	5,00%	190 000,00 zł	- zł	10 000,00 zł
Zagospodarowanie przestrzeni publicznych w obszarze rewitalizacji	95%	0%	5,00%	949 565,60 zł	- zł	49 977,14 zł
Termomodernizacja budynku Wyzwolenia 18 w Mońkach	85%	0%	15%	170 000,00 zł	- zł	30 000,00 zł
Suma	88,25%	0,45%	11,30%	6 556 271,90 zł	33 410,99 zł	839 442,97 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie SZOOP programów operacyjnych na poziomie krajowym i regionalnym

W przypadku niepozyskania dotacji na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych wnioskodawcy, podejmą próbę sfinansowania realizacji projektów korzystając m.in. z preferencyjnych unijnych pożyczek, kredytów krajowych, dotacji z Funduszu Inicjatyw Obywatelskich czy Fundacji Kronenberga oraz programów krajowych. Należy jednak mieć na uwadze, że planowany zakres projektów lub czas ich realizacji będzie zależny od uzyskania innych źródeł wsparcia.

9. Mechanizmy włączania różnych grup interesariuszy w procesie rewitalizacji. Partnerstwo i partycypacja

9.1. Badanie społeczne

Badanie zostało zrealizowane w dniach 13.06.2016–22.06.2016 r. na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. W celu poznania opinii jak największej liczby mieszkańców badanie zostało przeprowadzone metodą mixed-mode łączącą techniki wywiadów kwestionariuszowych oraz ankiety internetowe do samodzielnego wypełnienia.

Ankieta internetowa do samodzielnego wypełnienia CASI (ang. Computer-Assisted Self-interviewing) to technika badań ilościowych w oparciu o nowoczesne technologie. Do głównych zalet zaliczamy to, że respondenci:

- mogą wypełnić formularz w dogodnym dla siebie miejscu i czasie, co zwiększa liczbę osób gotowych wziąć udział w badaniu,
- mają wysokie poczucie anonimowości, sprzyjające udzielaniu szczerych odpowiedzi.

Kwestionariusz ankiety został zamieszczony na należącej do wykonawcy platformie internetowej Cyfrowa Demokracja.

Wywiady kwestionariuszowe PAPI to z kolei tradycyjna forma badań oparta na bezpośredniej rozmowie ankietera z respondentem. Umożliwia ona dotarcie do osób, które nie korzystają z internetu. Dodatkowo obecność ankietera wpływa motywująco zarówno na etapie rekrutacji do badania, jak i w trakcie wywiadu (minimalizując ryzyko przerwania badania).

Celem badania ilościowego było zebranie opinii mieszkańców na temat problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych w gminie Mońki.

Próba badania PAPI została dobrana w sposób reprezentatywny przedmiotowo (kwotowy). Na podstawie danych z Urzędu Miejskiego wyznaczono liczbę respondentów z poszczególnych jednostek analitycznych, natomiast na podstawie danych Banku Danych Lokalnych (BDL GUS) określono ich strukturę płci i wieku.

Badanie CASI miało charakter otwarty.

Łącznie w badaniu wzięło udział 427 respondentów (420 w badaniu PAPI, 7 w badaniu CASI). Kobiety stanowiły 53,86% całej próby (230 respondentek), mężczyźni 45,67% (195 respondentów). Najliczniejszą grupę respondentów stanowiły osoby w wieku 25-44 lata (141 respondentów, tj. 33,18%) oraz osoby w wieku 45-64 lata (106 respondentów, tj. 24,94%). Stosunkowo najmniej licznie reprezentowani byli osoby w wieku 20-24 lata (9,65%, tj. 41 respondentów) oraz osoby powyżej 65 roku życia (14,35%, tj. 61 respondentów).

Wyniki badania są dostępne w dokumencie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, która jest załącznikiem do GPR.

9.2. Nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Ogłoszenie o naborze zostało zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej⁵ oraz na portalu do konsultacji społecznych www.cyfrowademokracja.pl, otwarty nabór trwał od 1-10 lutego 2017 r. Karty przedsięwzięć można było złożyć za pomocą elektronicznego formularza oraz bezpośrednio do Urzędu Miejskiego w Mońkach (korespondencyjnie bądź do sekretariatu Urzędu (pokój nr 114), a także wysłać pocztą elektroniczną na podany adres mailowy. Wpłynęło 17 kart przedsięwzięć, które zostały przeanalizowane, a efektem naboru jest wpisanie zgłoszonych przedsięwzięć do wykazu przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

9.3. Spotkanie dotyczące wizji i pogłębienia analizy problemowej obszaru rewitalizacji

W dniu 15 lutego 2017 r. odbyło się spotkanie warsztatowe, którego celem była praca w grupach oraz uzyskanie odpowiedzi na pytania diagnozujące skalę i charakter problemów występujących na obszarze rewitalizacji. Rezultaty spotkania zostały uwzględnione w opracowaniu niniejszego dokumentu. Uczestnicy podzieleni zostali na trzy grupy, ich zadaniem było wypracowanie odpowiedzi na postawione pytania (8 pytań) dotyczące m.in.

- przyczyn zjawisk kryzysowych w obszarze rewitalizacji,
- potencjałów obszaru rewitalizacji oraz działań które należy podjąć by wykorzystać potencjał rozwojowy obszaru,
- problemów ekologicznych
- walorów przyrodniczych

Uczestnicy w grupach zastanawiali się nad tym jak powinien wyglądać obszar rewitalizacji po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych (wizja) oraz jakie są ich oczekiwania dotyczące rewitalizacji miasta.

9.4. Warsztat strategiczny

9.5.

W dniu 07 lipca 2017 r, odbył się warsztat strategiczny dotyczący pogłębienia kwestii problemowych, identyfikacji potencjałów, omówienia kierunków oraz potrzeb rewitalizacyjnych. Rezultaty spotkania zostały uwzględnione w opracowaniu niniejszego dokumentu.

9.6.

9.7. Etap konsultacji projektu uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

Zarządzenie nr 311/17 Burmistrza Moniek, z dnia 10 marca 2017 w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały Rady Miejskiej w Mońkach w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w dniach 18 marca-18 kwietnia 2017 r. ⁶

Konsultacje w formie papierowych formularzy zgłaszania uwag, drogą korespondencyjną oraz mailową. Projekt uchwały, formularz zgłaszania uwag i informacja o konsultacjach została zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie Urzędu Miejskiego (um-monki.pl), na tablicy ogłoszeń oraz

⁵ http://bip.um.monki.wrotapodlasia.pl/konsultacje_/obszar-zdegradowany-i-obszar-rewitalizacji-gminy-monki.html

⁶ http://bip.um.monki.wrotapodlasia.pl/konsultacje_/obszar-zdegradowany-i-obszar-rewitalizacji-gminy-monki.html

na portalu cyfrowademokracja.pl. Uwagi do projektu uchwały można było złożyć w formie ustnej, w Urzędzie Miejskim w Mońkach (pokój nr 113). Informacje o zamiarze przeprowadzenia konsultacji zostały podane do publicznej wiadomości na 7 dni przed ich rozpoczęciem (tj. 17 marca 2017 r.)

W procesie konsultacji wpłynęły dwie uwagi w formie papierowej lub elektronicznej dotyczące zmiany granic obszaru – włączenia działki nr 1169/14 oraz przesunięcie granicy obszaru i włączenie działek 1325/2, 1324/3, 1127, 1229, 1231, 1232. W formie ustnej zgłoszono również dwie uwagi, dotyczące wyłączenia działki 1728 oraz 1169/4 oraz włączenia działki nr 1691/1.

W trakcie konsultacji społecznych przeprowadzona została ankieta konsultacyjna, która stanowi załącznik nr 4 do Zarządzenie Nr 314/17 Burmistrza Moniek z dnia 17 marca 2017 r.

Ankiety można było pobrać z Biuletynu Informacji Publicznej, wypełnione przesłać na adres poczty elektronicznej (sekretariat@um-monki.pl) z dopiskiem „program rewitalizacji”, albo złożyć w sekretariacie Urzędu Miejskiego w Mońkach (pokój nr 114) lub wypełnić drogą internetową (www.cyfrowademokracja.pl/konsultacje-spoeczne/rewitalizacja-gmina-monki-ankieta-konsultacyjna) w nieprzekraczalnym terminie do dnia 24 kwietnia 2017 r. Nie wpłynęły uwagi w ramach tej formy konsultacji.

W ramach konsultacji społecznych zostało przeprowadzone spotkanie konsultacyjne w dniu 22 listopada 2016 r. w trakcie którego uczestnikom zostały przedstawione wyniki analizy danych jakościowych dotyczących gminy, na bazie których przeprowadzono delimitację obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, podkreślono rolę partycypacji społecznej w opracowaniu Gminnego Programu Rewitalizacji. W trakcie spotkania przedstawiono wyznaczony obszar oraz dyskutowano o granicach obszaru. Uczestnicy zostali również powiadomieni o kolejnych etapach realizacji projektu oraz możliwości włączenia się w proces opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji.

9.8. Etap konsultacji GPR

Do uzupełnienia po przeprowadzonych konsultacjach.

1.1. Etap wdrażania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji

Wdrażanie, monitoring oraz ocena Gminnego Programu Rewitalizacji będzie realizowana z możliwie najszerszym udziałem interesariuszy, którzy będą źródłem pełnej informacji o sytuacji społeczno-gospodarczej oraz o zmianach, które zaszły na podobszarach rewitalizacji. Związane jest to przede wszystkim z koniecznością powodzenia realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w długookresowej perspektywie, zwłaszcza w przypadku ograniczenia możliwości finansowania niektórych z nich.

Na powyższym etapie przewidywane są otwarte spotkania z interesariuszami procesu rewitalizacji, a także sprawozdania partnerów z realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Jednocześnie planowane jest badanie ankietowe opinii społecznej na temat realizowanych projektów i efektów ich wdrażania.

10. Struktura zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji

Zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji jest zadaniem trudnym i skomplikowanym. Ma na to wpływ duża liczba partnerów uczestniczących w jego realizacji oraz multidyscyplinarny charakter przedsięwzięć, które zostały przewidziane do realizacji.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji zadaniem własnym Miasta jest m.in. tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji.

Skuteczna realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji będzie prowadzona w oparciu o następujące zasady:

1. **Kompleksowość** – realizacja działań i projektów wieloaspektowo, z perspektywy całego miasta; zasada jest weryfikowana na poziomie Programu, a nie pojedynczych projektów.
2. **Koncentracja terytorialna** – GPR realizowany jest na wskazanym obszarze kryzysowym, który charakteryzuje się szczególnymi warunkami w skali Gminy Mońki. Jednocześnie zachowana jest koncentracja środków na zadania priorytetowe o największych korzyściach społecznych.
3. **Komplementarność** – projekty realizowane w ramach różnych działań i priorytetów wzajemnie się uzupełniają; inwestycje publiczne są realizowane równoległe z projektami wspierającymi i towarzyszącymi partnerów zewnętrznych.
4. **Partnerstwo** – do realizacji GPR włączają się partnerzy społeczni, gospodarczy i instytucjonalni. Warunkiem skutecznego partnerstwa jest otwarta i ciągła komunikacja.
5. **Współpraca** – współdziałanie wewnątrz komórek i jednostek organizacyjnych GPR, pomiędzy partnerami publicznymi, społecznymi i prywatnymi; realizacja zasady dotyczy zarówno ustalania priorytetów, realizacji projektów, jak i mierzenia ich efektów.
6. **Stały monitoring** realizacji programu rewitalizacji i jego ewaluacja.

Główne strony współpracy przy wdrażaniu Programu Rewitalizacji:

1. Poszczególne wydziały Urzędu Miejskiego w Mońkach oraz jego jednostki organizacyjne.
2. Zarządy spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych wchodzących w skład obszaru rewitalizacji.
3. Beneficjenci zewnętrzni odpowiadający za realizację projektów rewitalizacyjnych tj. instytucje kultury, instytucje polityki społecznej, organizacje samorządu gospodarczego, fundacje i stowarzyszenia, lokalni przedsiębiorcy, parafie, osoby prywatne.
4. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji.
5. Inni interesariusze Gminnego Programu Rewitalizacji.

Głównym celem wdrażania GPR jest budowanie partnerstwa między koordynatorem procesu - Urzędem Miejskim w Mońkach a innymi podmiotami publicznymi oraz prywatnymi i pozarządowymi działającymi w mieście. Właściwe zarządzanie wdrażaniem wymaga przyjęcia odpowiednich rozwiązań organizacyjnych prezentowanych poniżej.

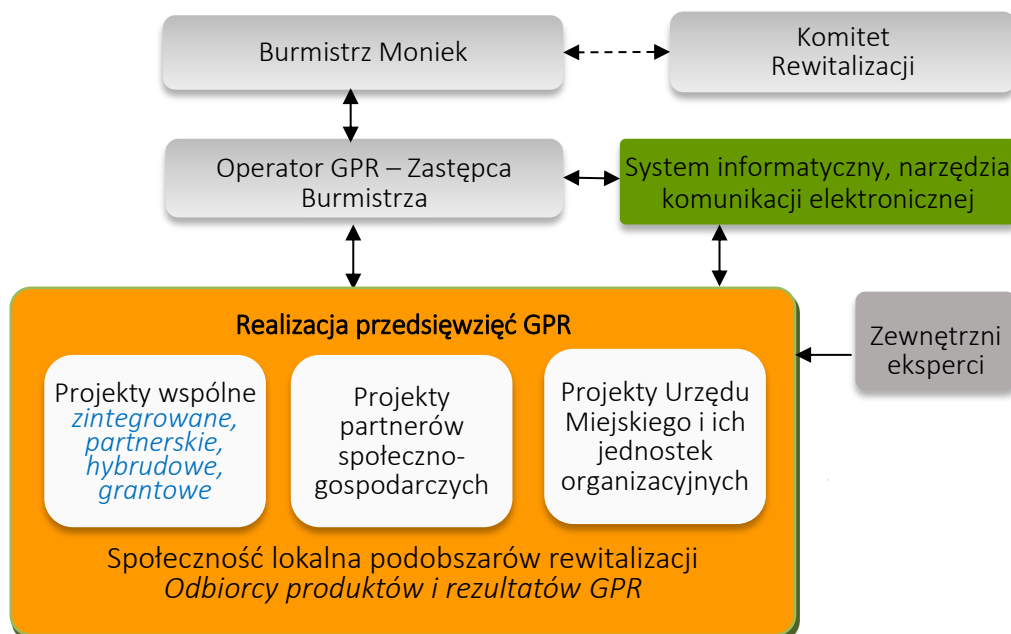
10.1. Organizacja wdrożenia

We wdrożeniu GPR będą brały udział dwa typy podmiotów:

- **Podmioty wykonawcze**, tzn. jednostki odpowiedzialne za realizację poszczególnych przedsięwzięć.
- **Podmioty zarządzające**, tzn. jednostki zarządzające oraz koordynujące wdrażanie całości programu, które równocześnie prowadzą monitoring oraz ocenę programu.

Wdrażanie i monitoring Gminnego Programu Rewitalizacji będą realizowane z udziałem szerokiego grona interesariuszy. Poniżej przedstawiona jest organizacja wdrożenia.

Rysunek 3. Organizacja wdrożenia Gminnego Programu Rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Organem mającym ustawowe umocowanie do zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji jest Burmistrz Miasta, który ustanawia pozostałe elementy organizacyjne struktury zarządzania wdrożeniem.

10.2. Komitet Rewitalizacji

Komitet Rewitalizacji będzie stanowił forum współpracy i dialogu interesariuszy rewitalizacji z organami Gminy w zakresie prowadzenia i oceny rewitalizacji. Jednocześnie będzie on pełnił funkcję opiniotwórczo-doradczą dla Burmistrza Moniek.

Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji określa Rada Miejska w drodze uchwały, zapewniając wyłanianie przez interesariuszy ich przedstawicieli. Zasady te będą przyjęte nie później niż w dniu przyjęcia GPR. Podjęcie uchwały w tej sprawie będzie poprzedzone konsultacjami społecznymi.

Burmistrz Moniek powoła w drodze zarządzenia Komitet Rewitalizacji w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia uchwalenia przez Radę Miejską w Mońkach zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

10.3. Operator Programu Rewitalizacji

Operatorem GPR będzie właściwa merytorycznie istniejąca komórka Urzędu Miejskiego w Mońkach – Zastępca Burmistrza. Do zadań i odpowiedzialności Operatora będą należały:

1. Kontakty i koordynacja działań wszystkich realizatorów projektów.
2. Koordynacja procesu pozyskiwania i analizy danych niezbędnych do przeprowadzenia monitoringu i ewaluacji na etapie wdrażania GPR.
3. Bieżące informowanie i raportowanie w zakresie prowadzonych działań rewitalizacyjnych.
4. Podejmowanie działań na rzecz włączenia interesariuszy GPR w proces jego wdrażania.
5. Promocja idei rewitalizacji i informowanie społeczności lokalnej o postępach we wdrażaniu GPR.

Do prowadzenia procesu rewitalizacji na etapie jego wdrożenia Operator będzie wykorzystywał system informatyczny oraz narzędzia komunikacji elektronicznej. System ten pozwoli na gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie informacji i dokumentów w sposób umożliwiający koordynację działań wszystkich uczestników wdrożenia oraz systematyczne gromadzenia danych do monitoringu i oceny GPR.

Sposób wykonywania zadań przez Operatora będzie miał podstawowe znaczenie dla tworzenia i utrzymania dobrych relacji z partnerami i odbiorcami realizowanych działań rewitalizacyjnych, którzy mają bezpośredni wpływ na powodzenie wdrażania Programu.

10.4. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Podstawowymi instrumentami wdrażania GPR są przedsięwzięcia główne, które zostały wyłonione w procesie partycypacji społecznej na etapie programowania.

Zgodnie z art. 21 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015r. po uchwaleniu Gminnego Programu Rewitalizacji kluczowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne służące realizacji zadań własnych Miasta będą niezwłocznie wprowadzone do załącznika uchwały przyjmującej Wieloletnią Prognozę Finansową Miasta.

Zakłada się, że przedsięwzięcia będą finansowane przez poszczególne podmioty ze sfery publicznej, prywatnej i pozarządowej – poszczególnych wnioskodawców przedsięwzięć ujętych w programie. Współfinansowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych przez podmioty z trzech sektorów (publicznego, prywatnego i pozarządowego) będzie wyrazem partnerstwa. Szczególnym wyrazem tego partnerstwa będą projekty wspólne.

Partnerstwo może być zawiązane z inicjatywy władz miasta bądź organizacji pozarządowej. Decyzję o realizacji projektu w partnerstwie z organizacją pozarządową władze Miasta będą podejmowały w oparciu o spójność działań z celami strategicznymi i listą przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Zgodnie z Ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 projekty wspólne będą realizowane w ramach następujących form:

- **Projekt zintegrowany** to co najmniej dwa projekty powiązane ze sobą tematycznie w ramach wspólnego celu, jaki ma zostać osiągnięty dzięki ich realizacji, których wybór do dofinansowania lub realizacja jest koordynowana przez właściwe instytucje. Koordynacja polega w szczególności na określeniu wzajemnych relacji między projektami w zakresie warunków ich wyboru i oceny lub postanowień umów o dofinansowanie projektu lub decyzji o dofinansowaniu projektu.

- **Projekt partnerski** stosowany jest w celu wspólnej realizacji projektu, w zakresie określonym przez instytucję zarządzającą krajowym programem operacyjnym albo instytucję zarządzającą regionalnym programem operacyjnym. Podmioty wchodzące w skład partnerstwa mogą wносить do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe na warunkach określonych w porozumieniu albo umowie o partnerstwie.
- **Projekt hybrydowy** polega na wspólnej realizacji projektu przez partnerstwo publiczno-prywatne utworzone w celu realizacji inwestycji infrastrukturalnej, którą może być budowa, przebudowa lub remont obiektu budowlanego lub wyposażenie składnika majątkowego w urządzenia podwyższające jego wartość lub użyteczność, połączone z utrzymaniem lub zarządzaniem przedmiotem tej inwestycji za wynagrodzeniem.
- **Projekt grantowy** to projekt, którego beneficjent udziela grantów na realizację zadań służących osiągnięciu celu tego projektu przez grantobiorców. Grantobiorcą jest podmiot publiczny albo prywatny, inny niż beneficjent projektu grantowego, wybrany w drodze otwartego naboru ogłoszonego przez beneficjenta projektu grantowego w ramach realizacji projektu grantowego.

Realizacja projektów będzie również finansowana ze środków UE, jak i środków z funduszy celowych. Zróżnicowanie i zachowanie niezależności źródeł finansowania jest niezbędne w poprawnym zarządzaniu i realizacji projektów rewitalizacyjnych. Za pozyskiwanie informacji dotyczących konkursów organizowanych w ramach programów krajowych, RPO Województwa Podlaskiego oraz przygotowanie wniosków o dofinansowanie i ich realizację będą odpowiedzialni indywidualnie poszczególni właściciele (wnioskodawcy) przedsięwzięć, znajdujących się w Gminnym Programie Rewitalizacji.

Wsparcie ekspertów zewnętrznych w przygotowaniu projektów, dokumentacji oraz wniosków aplikacyjnych o współfinansowanie przedsięwzięć z środków zewnętrznych będzie następowało w drodze nawiązywanej indywidualnie współpracy (na własną odpowiedzialność i własny koszt) przez poszczególnych właścicieli (wnioskodawców) przedsięwzięć, znajdujących się w GPR.

Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne obejmują całą perspektywę czasową GPR. Poniżej prezentowany jest harmonogram realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 28. Harmonogram realizacji przedsięwzięć podstawowych

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Budowa Mediateki wraz z ofertą aktywizacyjną lokalną społeczność							
Świetlica socjoterapeutyczna							
Razem w przyszłość							
Razem łątwej							
Plac rekreacji dla młodzieży i dorosłych wraz z miejscem piknikowym							
Budowa siłowni na wolnym powietrzu na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej							
Budowa placów zabaw dla dzieci na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej w Mońkach							
Montaż domofonów w drzwiach wejściowych w budynkach Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko- Własnościowej w Mońkach							
Zagospodarowanie przestrzeni publicznych w obszarze rewitalizacji							
Termomodernizacja budynku Wyzwolenia 18 w Mońkach							

Źródło: opracowanie własne

10.5. Komunikacja

Komunikacja w procesie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji będzie adresowana do następujących grup interesariuszy:

1. interesariusze zaangażowani w przygotowanie realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
2. mieszkańcy obszaru rewitalizacji,
3. pozostali mieszkańcy Miasta.

Komunikacja z interesariuszami na etapie wdrażania i oceny GPR będzie obejmowała:

1. Spotkania koordynacyjne z podmiotami odpowiedzialnymi za realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych.
2. Bieżące kontakty osobiste, mailowe i telefoniczne z przedstawicielami podmiotów odpowiedzialnych za realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych.
3. Cykliczne otwarte spotkania informacyjno-konsultacyjne z interesariuszami GPR.

Cel spotkań: efektywne zarządzanie przepływem informacji na temat prowadzonych działań rewitalizacyjnych oraz włączanie interesariuszy

4. Przeprowadzanie badań ankietowych.

Celem badań będzie poznanie opinii mieszkańców na temat dotychczas zrealizowanych projektów

5. Dostęp do informacji będzie zapewniony dzięki aktualizacji strony internetowej oraz BIP Urzędu Miejskiego w Mońkach.

W grupie interesariuszy zaangażowanych w przygotowanie i realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych kluczowe działania komunikacyjne będą dotyczyły procesu koordynacji prac wszystkich realizatorów tych przedsięwzięć. W ramach tej komunikacji będą również pozyskiwane i analizowane dane niezbędne do przeprowadzenia monitoringu i ewaluacji.

10.6. Koszty zarządzania wdrożeniem Programu Rewitalizacji

W procesie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji niezwykle istotne jest określenie kosztów zarządzania, dlatego też szacunkowe koszty zostały określone poniżej.

Tabela 29. Szacunkowe koszty zarządzania w poszczególnych latach Gminnym Programem Rewitalizacji w latach 2016-2023

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Łącznie
0	32000	36000	36000	52000	36000	36000	52000	280000

Opracowanie własne

Na koszty zarządzania będą składały się:

- bezpośrednio (wynagrodzenie koordynatora/ kierownika projektu lub innej osoby mającej za zadanie koordynowanie lub zarządzanie projektem, wydatki związane z utworzeniem lub prowadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu subkonta na rachunku bankowym lub odrębnego rachunku bankowego, zakup lub amortyzacja sprzętu lub wartości niematerialnych i prawnych oraz zakup mebli do zarządzania projektem, działania informacyjno-promocyjne związane z realizacją projektu, inne koszty bezpośrednio związane z realizacją projektu)
- pośrednio (koszty zarządu, koszty personelu obsługowego, koszty obsługi księgowej, koszty utrzymania powierzchni biurowych, opłaty za media, amortyzacja, koszty teleinformatyczne i usług pocztowych, materiały biurowe, ubezpieczenie, ochrona, koszty utrzymania i obsługi administracyjnej).

11. System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji

11.1. Monitoring Gminnego Programu Rewitalizacji

Monitoring prowadzonego procesu rewitalizacji stanowi procedurę systematycznego rejestrowania i raportowania postępów procesu rewitalizacji na poziomie powstawania jego założonych produktów. Obejmuje on monitoring rzeczowy i finansowy.

Monitoring rzeczowy polega na bieżącej inspekcji przeprowadzanych w danym czasie przedsięwzięć, pozyskiwaniu informacji nt. postępów w ich realizacji, zapewnieniu zgodności z założeniami GPR.

Monitoring finansowy obejmuje kontrolę finansowych aspektów inwestycji oraz zapewnia trwałość osiągniętych rezultatów. Dodatkowym aspektem monitoringu finansowego może być pomoc partnerom uczestniczącym w rewitalizacji w uzyskaniu informacji nt. możliwych źródeł finansowania zewnętrznego inwestycji.

Za monitoring i ocenę postępów we wdrażaniu GPR odpowiedzialny będzie Operator. Podstawą systemu monitoringu i oceny realizacji GPR będą pozyskane dane ilościowe (monitorowanie metodą ilościową) i jakościowe (monitorowanie metodą jakościową). Dane będą gromadzone na poziomie poszczególnych jednostek (miejscowości, ulic, punktów adresowych). Umożliwi to przeprowadzanie analiz i okresowe raportowanie postępu realizacji GPR. Do okresowego monitorowania zmian stanu obszaru rewitalizacji w poszczególnych jego podobszarach będą wykorzystane te same wskaźniki ilościowe które były podstawą delimitacji obszaru zdegradowanego i rewitalizacji.

Do monitorowania GPR został zaprojektowany system wskaźników w oparciu o następujące kryteria:

- Mierzalności – wskaźniki powinny być możliwe do zmierzenia na odpowiednio wysokim poziomie dokładności,
- Rzetelności – pomiar wskaźników powinien być dokonywany w sposób obiektywny, za każdym razem na tych samych zasadach,
- Trafności – wskaźniki powinny odzwierciedlać rzeczywisty poziom realizacji celów, a więc być dobrane tak, aby odzwierciedlać rzeczywiste wyniki działań,
- Dostępności – wskaźniki powinny być dostępne dla osób lub instytucji dokonujących ewaluacji, ich pozyskanie powinno być proste i nie wymagać nadmiernych nakładów finansowych ani czasowych.

Zastosowane zostaną wskaźniki produktu, które będą mierzyły materialne, konkretne efekty podejmowanych działań w ramach realizacji zapisów dokumentu (co oznacza, że poziom wyjściowych tych wskaźników wynosi przeważnie zero).

Tabela 30. Wskaźniki monitoringu realizacji GPR

Cel	Wskaźnik	Rodzaj	Wartość bazowa	Wartość docelowa w 2023 r.	Źródło
Cel strategiczny 1: Zrównoważony rozwój społeczny i zawodowy mieszkańców obszaru rewitalizacji	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców	rezultatu	5,8	-3%	PUP
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	rezultatu	6,1	-4%	MOPS
Cel operacyjny 1.1.: Zmniejszony poziom ubóstwa i bezrobocia	Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem w ramach GPR	produktu	0	164	UM Mońki
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej objętych wsparciem w ramach GPR	produktu	0	110	UM Mońki
	Liczba zrealizowanych programów wsparcia skierowanych do osób wykluczonych społecznie i zagrożonych	produktu	0	2	UM Mońki
	Liczba zrealizowanych programów rozwoju przedsiębiorczości wśród młodzieży i dorosłych	produktu	0	1	UM Mońki
Cel operacyjny 1.2.: Rozwój kapitału społecznego	Liczba imprez o charakterze kulturalnym zrealizowanych na zmodernizowanych obiektach	produktu	0	16	UM Mońki
	Liczba programów zrealizowanych w ramach GPR wzmacniających proces wymiany międzypokoleniowej	produktu	0	1	UM Mońki
Cel strategiczny 2: Wysoka jakość życia mieszkańców obszaru rewitalizacji	Wzrost procentowy powierzchni użytkowej na obszarze rewitalizacji w stosunku do powierzchni sumarycznej w obszarze rewitalizowanym	rezultatu	Stan na dzień 31 grudnia 2016	4%	UM Mońki
Cel operacyjny 2.1.: Poprawa warunków zamieszkania mieszkańców obszaru rewitalizacji	Liczba budynków wielorodzinnych na obszarze rewitalizacji, w których zamontowano domofony	produktu	Stan na dzień 31 grudnia 2016	10	UM Mońki
	Liczba kamer monitoringu wizyjnego na obszarze rewitalizacji	produktu	0	15	Spółdzielnia Mieszkaniowa/UM Mońki
	Liczba budynków wielorodzinnych poddanych termomodernizacji na obszarze rewitalizacji w ramach GPR	produktu	0	1	
	Długość zmodernizowanych i odnowionych	produktu	0	1	Spółdzielnia

Cel	Wskaźnik	Rodzaj	Wartość bazowa	Wartość docelowa w 2023 r.	Źródło
Cel operacyjny 2.2.:Poprawa funkcjonalności i użyteczności przestrzeni publicznej	ciągów komunikacyjnych w ramach GPR				Mieszkaniowa/UM Mońki/Starostwo Powiatowe
	Liczba utworzonych obiektów o charakterze kulturalnym w ramach GPR	produktu	0	1	UM Mońki

Źródło: opracowanie własne

Monitorowanie metodą jakościową będzie odbywało się za pomocą danych jakościowych mierzących skuteczność prowadzonych działań, tj. systematycznym (raz w roku) prowadzeniu badań społecznych (wywiadów, spotkań) z odbiorcami rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji będzie raz na 3 lata podlegał ocenie stopnia realizacji z możliwością dokonywania w nim stosownych zmian (zgodnie z wynikami oceny). Za dokonywanie oceny będzie odpowiadał Burmistrz Miasta.

Narzędziami monitoringu i ewaluacji GPR będą także okresowe otwarte spotkania organizowane przez Urząd Miejski w Mońkach dla wszystkich zainteresowanych podmiotów, a także sprawozdania partnerów rewitalizacji dotyczące realizowanych przez nich przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Okresowe (na koniec każdego roku poczynając od roku 2018) sprawozdania dotyczące realizacji GPR będą przedkładane do akceptacji Burmistrzowi Miasta oraz zamieszczane na stronie internetowej i BIP Urzędu Miejskiego.

W przypadku zaistnienia potrzeby aktualizacji GPR Operator Programu zgłosi wniosek do Burmistrza Miasta, a ten przedłoży projekt do uchwalenia przez Radę Miejską w Mońkach. W proces aktualizacji GPR będą zaangażowani wszyscy interesariusze rewitalizacji, którzy będą informowani na bieżąco o przebiegu procesu wdrażania i monitoringu GPR (GPR). Aktualizacja programu zostanie dokonana zgodnie z obowiązującymi w danym momencie wytycznymi oraz regulacjami prawnymi.

Materiał zebrany w procedurze monitoringu będzie podstawą do przeprowadzenia oceny (ewaluacji) skuteczności działań rewitalizacyjnych zarówno po ich zakończeniu (ewaluacja ex-post), jak również w wyznaczonych momentach (po upływie połowy czasu wdrażania GPR, tj. w roku 2020) jej realizacji (ewaluacja mid-term).

11.2. Ocena Gminnego Programu Rewitalizacji

Ocena (ewaluacja) procesu rewitalizacji jest sformalizowaną oceną stopnia osiągnięcia celów rewitalizacji w danej chwili i będzie dokonywana w oparciu o odpowiednio zaplanowane badania społeczno-ekonomiczne, które będą dotyczyły w szczególności następujących kryteriów:

- skuteczności i efektywności procesu rewitalizacji,
- użyteczności, trwałości i trafności osiągniętych rezultatów.

Do oceny będą miały zastosowanie oparte na wytycznych Komisji Europejskiej poniższe kryteria:

- trafność (ang. relevance) – czy cele rewitalizacji odpowiadają potrzebom beneficjentów (różnych grup mieszkańców, przedsiębiorców)?
- efektywność (ang. efficiency) – czy działania rewitalizacyjne są racjonalne z ekonomicznego punktu widzenia? Czy ponoszone koszty są proporcjonalne do osiągniętych efektów?
- skuteczność (ang. effectiveness) – czy wdrażanie działań rewitalizacyjnych przyczynia się do realizacji założonych celów strategicznych?
- użyteczność (ang. utility) – czy realizacja działań rewitalizacyjnych przyczynia się do lepszego zaspokojenia potrzeb beneficjentów i rozwiązywania zidentyfikowanych problemów? Czy beneficjenci faktycznie korzystają z efektów działań? Czy pojawiają się niepożądane, negatywne efekty uboczne realizowanych działań?
- trwałość (ang. sustainability) – czy pozytywne skutki działań rewitalizacyjnych mają charakter stały? Czy efekty działań będą trwałe?

Procedura monitorowania i oceny:

Tabela 31. Kroki w procedurze monitorowania i oceny

1.	Pozyskiwanie i dokumentowanie danych	Zakres monitoringu
2.	Gromadzenie danych i ich weryfikacja	
3.	Porównywanie danych ze wskaźników z zakładanymi wartościami planowanymi (o ile zostały określone)	
4.	Przeprowadzenie badań opinii mieszkańców, opracowanie raportów	
5.	Opracowanie wniosków na podstawie wskaźników monitoringu oraz badań opinii	Zakres oceny
6.	Udostępnienie wniosków z oceny	
7.	Weryfikacja i aktualizacja Programu, w tym działań rewitalizacyjnych	Wykorzystanie wyników oceny
8.	Przeprowadzenie konsultacji społecznych w ramach aktualizacji Programu	
9.	Realizacja działań rewitalizacyjnych określonych w Programie	

Źródło: opracowanie własne

11.3. System modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu Programu

Organem odpowiedzialnym za wprowadzanie modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu jest Rada Miejska w Mońkach, która będzie to czyniła na wniosek Burmistrza Miasta. Burmistrz może wystąpić z wnioskiem podjętym na skutek analizy raportów opracowywanych okresowo na podstawie wyników monitoringu GPR i sytuacji w mieście.

Kroki w procedurze oceny realizacji i zmian GPR:

1. Przekazanie przez Burmistrza Komitetowi Rewitalizacji do zaopiniowania ocenę aktualności i stopnia realizacji GPR.
2. Ogłoszenie oceny sporządzonej przez Burmistrza w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Mońki.
3. Wystąpienie przez Burmistrza do Rady Miejskiej z wnioskiem (wraz z opinią Komitetu Rewitalizacji) o zmianę GPR, jeżeli w wyniku oceny zmiana jest konieczna.
4. Podjęcie przez Radę Miejską uchwały o zmianie GPR z zachowaniem wymagań zawartych w art. 23 Ustawy o rewitalizacji.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji GPR, stwierdzone zostanie osiągnięcie celów rewitalizacji, Rada Miasta powinna uchylić uchwałę w sprawie GPR w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Burmistrza. Jednakże Program nie może być uchylony w wymaganym okresie zachowania trwałości produktów będących wynikiem zrealizowanych przedsięwzięć w ramach dofinansowania z środków RPO Województwa Podlaskiego lub programów krajowych.

12. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

12.1. Określenie ewentualnych koniecznych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U. z 2014r. poz.150 oraz z 2015 r. poz. 1322)

W związku z opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji możliwe będzie wprowadzenie zmian w uchwałach definiujących politykę mieszkaniową miasta:

- Uchwała nr VIII/50/11 Rady Miejskiej w Mońkach z dnia 28 kwietnia 2011 r. w sprawie uchwalenia „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Mońki na lata 2011 - 2016”
- Uchwała Nr XXIX/248/13 Rady Miejskiej W Mońkach z dnia 8 marca 2013 r. w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy Mońki

Zmiany będą dotyczyły w pierwszej kolejności elementów związanych ze sposobem i trybem gospodarowania zasobami mieszkaniowymi po zakończeniu wdrażania programu rewitalizacyjnych. Niezbędne zmiany zostaną wprowadzone również w przepisach wykonawczych do ww. uchwał.

Należy jednak zwrócić uwagę, że w chwili obecnej nie przewiduje się zmian w dokumentach dotyczących polityki mieszkaniowej z uwagi na to, że obowiązujące dokumenty są zgodne z przyjętymi kierunkami procesu rewitalizacji w Gminie Mońki.

12.2. Wskazanie sposobu realizacji Programu w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

W związku z opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji możliwe będzie dokonanie zmian w uchwałach definiujących politykę planowania zagospodarowania przestrzennego przyjętych przez Radę Miasta Nowego Sącza, tj.:

- w uchwałach dotyczących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.

Należy jednak zwrócić uwagę, że w chwili obecnej nie przewiduje się zmian w dokumentach dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego z uwagi na to, że obowiązujące dokumenty są zgodne z przyjętą polityką rewitalizacji w Mońkach.

13. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji nie planuje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 9 października 2016r. o rewitalizacji.

Spis tabel

Tabela 1. Wskaźniki dotyczące pomocy społecznej: liczba osób ogółem korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców oraz liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców w 2015 r.	6
Tabela 2. Wskaźniki dotyczące pomocy społecznej: liczba osób korzystających z pomocy społecznej - powód bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia 1000 mieszkańców, liczba osób korzystających z pomocy społecznej powód bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - rodzina niepełna w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, liczba osób korzystających z pomocy społecznej powód – bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych - rodzina wielodzietna w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2015 r.	6
Tabela 3. Wskaźniki dotyczące pomocy społecznej: liczba osób korzystających z pomocy społecznej powód długotrwała lub ciężka choroba w przeliczeniu na 1000 mieszkańców oraz liczba osób korzystających z pomocy społecznej powód niepełnosprawność w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2015 r.	6
Tabela 4. Wskaźniki dotyczące pomocy społecznej: liczba osób korzystających z pomocy społecznej powód długotrwała lub ciężka choroba w przeliczeniu na 1000 mieszkańców oraz liczba osób korzystających z pomocy społecznej powód niepełnosprawność w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2015 r.	7
Tabela 5. Wskaźniki dotyczące bezrobocia: osoby bezrobotne ogółem w przeliczeniu na 100 mieszkańców, osoby bezrobotne długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców, osoby bezrobotne z wykształceniem gimnazjalnym i niższym w przeliczeniu na 100 mieszkańców w 2016 r.	7
Tabela 6. Liczba podatników i średnie dochody podatników płacących CIT 8 w 2014 r.	11
Tabela 7. Liczba podatników i średnie dochody podatników prowadzących działalność gospodarczą opodatkowaną podatkiem liniowym oraz na zasadach ogólnych w 2014 r.	11
Tabela 8. Powierzchnia użytkowa budynku mieszkalnego na osobę w 2016 r. w m ²	11
Tabela 9. Struktura celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań	20
Tabela 10. Opis przedsięwzięcia nr 1	22
Tabela 11. Opis przedsięwzięcia nr 2	24
Tabela 12. Opis przedsięwzięcia nr 3	25
Tabela 13. Opis przedsięwzięcia nr 4	26
Tabela 14. Opis przedsięwzięcia nr 5 – zadanie 1	28
Tabela 15. Opis przedsięwzięcia nr 5 – zadanie 2	29
Tabela 16. Opis przedsięwzięcia nr 5 – zadanie 3	30
Tabela 17. Opis przedsięwzięcia nr 6	31
Tabela 18. Opis przedsięwzięcia nr 7	32
Tabela 19. Opis przedsięwzięcia nr 8	35
Tabela 20. Opis przedsięwzięcia uzupełniającego nr 1	36
Tabela 21. Opis przedsięwzięcia uzupełniającego nr 2	37
Tabela 22. Opis przedsięwzięcia uzupełniającego nr 3	37
Tabela 23. Opis przedsięwzięcia uzupełniającego nr 4	38
Tabela 24. Opis przedsięwzięcia uzupełniającego nr 5	39
Tabela 25. Komplementarność projektów głównych z uzupełniającymi.....	40
Tabela 26. Powiązanie przedsięwzięć podstawowych z kierunkami	43
Tabela 27. Indykatywne ramy finansowe.....	47
Tabela 28. Harmonogram realizacji przedsięwzięć podstawowych	55

Tabela 29. Szacunkowe koszty zarządzania w poszczególnych latach Gminnym Programem Rewitalizacji w latach 2016-2023	56
Tabela 30. Wskaźniki monitoringu realizacji GPR.....	58
Tabela 31. Kroki w procedurze monitorowania i oceny	61

Spis rysunków

Rysunek 1. Granice obszaru zdegradowanego i rewitalizacji	5
Rysunek 2. Występowanie działek z azbestem na obszarze rewitalizacji.....	13
Rysunek 3. Organizacja wdrożenia Gminnego Programu Rewitalizacji	53

Załącznik nr 1 - Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5000, opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej, a w przypadku jej braku – z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej w rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989r.- Prawo geodezyjne i kartograficzne

Załącznik graficzny stanowi oddzielny plik pdf.

Załącznik nr 2 - Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji